

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2024.

SADRŽAJ

Strana

Odgovornost za finansijsko izvještavanje	1
Izveštaj nezavisnog revizora	2 - 4
Izveštaj o finansijskom položaju	5
Izveštaj o dobiti ili gubitku	6
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti	7
Izveštaj o promjenama u kapitalu	8 - 9
Izveštaj o novčanim tokovima	10 - 11
Napomene uz finansijske izvještaje	12 - 85
1 Osnovne informacije	
2 Osnova za pripremu	
3 Značajne informacije o računovodstvenim politikama	
4 Aranžman valutnog odbora	
5 Klasifikacija i mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza	
6 Upravljanje finansijskim rizicima	
7 Gotovina u stranim valutama	
8 Depoziti kod inostranih banaka	
9 Specijalna prava vučenja u MMF-u	
10 Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
11 Monetarno zlato	
12 Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	
13 Ostala imovina	
14 Nekretnine i oprema	
15 Nematerijalna imovina	
16 Ostala ulaganja	
17 Novčanice i kovanice u opticaju	
18 Depoziti banaka	
19 Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	
20 Rezervisanja	
21 Ostale obaveze	
22 Neto kamatni prihodi	
23 Neto prihodi od naknada i provizija	
24 Neto realizovani (gubici) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
25 Neto dobiti / (gubici) od kursnih razlika	
26 Neto umanjenja / povećanja vrijednosti na finansijsku imovinu	
27 Ostali prihodi	
28 Troškovi osoblja	
29 Administrativni i ostali operativni troškovi	
30 Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	
31 Raspodjela godišnje neto dobiti	
32 Kapital	
33 Novac i novčani ekvivalenti	
34 Transakcije sa povezanim licima	
35 Vanbilansni depoziti	
36 Članstvo BiH u MMF-u	
37 Domaći platni sistem i sistem za poravnanja	
38 Događaji poslije datuma izvještavanja	

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Uprava Centralne banke Bosne i Hercegovine je odgovorna za pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

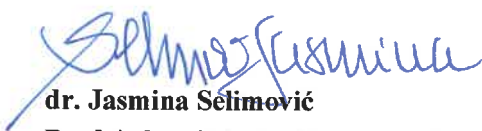
Uprava je odgovorna za dosljednu primjenu odabranih računovodstvenih politika, donošenje razumnih i uvjerljivih prosuđivanja i procjena i za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni i za sprovođenje takvih internih kontrola koje omogućavaju očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine, te sprečavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Upravno vijeće je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su usklađene sa primjenjivim Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Upravno vijeće razmatra finansijske izvještaje i nadgleda proces finansijskog izvještavanja Centralne banke Bosne i Hercegovine.

U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet koji se sastoji od tri nezavisna člana. Godišnji finansijski izvještaji se razmatraju i odobravaju od strane Upravnog vijeća i podnose Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Ovi finansijski izvještaji za 2024. godinu su revidirani od strane nezavisnog revizora Centralne banke Bosne i Hercegovine ERNST & YOUNG d.o.o. Sarajevo i njegov izvještaj je dat na stranama od 2 do 4. Nezavisni revizor ima pun i neograničen pristup svim podacima i informacijama potrebnim za sprovođenje i razmatranje revizorskih procedura.

Priloženi finansijski izvještaji na stranama od 5 do 85 su odobreni od strane Upravnog vijeća 27. marta 2025. godine.

dr. Jasmina Selimović

Predsjedavajuća Upravnog vijeća

Guvernerka

Meliha Smajlagić

Rukovoditeljica Odjeljenja za računovodstvo i finansije

**Building a better
working world**

Izveštaj nezavisnog revizora

Upravnom vijeću Centralne banke Bosne i Hercegovine

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Centralne banke Bosne i Hercegovine (Centralna banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2024., izvještaj o dobiti ili gubitku, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i značajne informacije o računovodstvenim politikama.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prezentuju finansijski položaj Centralne banke na dan 31. decembar 2024. i njenu finansijsku uspješnost, te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Centralne banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Bosni i Hercegovini i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti Uprave, Upravnog vijeća i Revizorskog komiteta za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI i za one kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Centralne banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Centralnu banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Upravno vijeće je odgovorno za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Centralna banka. U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet.

Building a better
working world

Izveštaj nezavisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenja, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Centralne banke.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Centralne banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Centralna banka ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Building a better
working world

Izveštaj nezavisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući sve značajne nedostatke u internim kontrolama koje utvrdimo tokom naše revizije.

Danijela Mirković, prokurista

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Sarajevo, 27. mart 2025. godine

Tarik Alijagić, licencirani revizor

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Sarajevo, 27. mart 2025. godine

Nikola Ribar, partner

Ernst & Young d.o.o. Beograd
Vladimira Popovića 8a
11070 Beograd
Republika Srbija

Beograd, 27. mart 2025. godine

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU

U hiljadama KM	Napomena	31. decembar 2024.	Na dan 31. decembar 2023.
IMOVINA			
Gotovina u stranim valutama	7	525.980	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	8	6.786.228	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u	9, 36	4.771	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10	8.639.813	6.150.130
Monetarno zlato	11	555.157	175.459
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	12	1.128.901	1.180.421
Ostala imovina	13	18.461	17.384
Nekretnine i oprema	14	48.451	47.310
Nematerijalna imovina	15	912	864
Ostala ulaganja	16	27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		17.736.487	16.383.235
OBAVEZE I KAPITAL			
OBAVEZE			
Novčanice i kovanice u opticaju	17	7.959.215	7.565.108
Depoziti banaka	18	7.455.395	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	19	860.083	752.898
Rezervisanja	20	13.119	2.025
Ostale obaveze	21	250.492	68.669
Ukupno obaveze		16.538.304	15.471.935
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Rezerve		1.173.183	886.300
Ukupno kapital	32	1.198.183	911.300
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		17.736.487	16.383.235

Napomene na stranama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU

U hiljadama KM	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
		2024.	2023.
Kamatni prihodi		461.179	330.687
Kamatni rashodi		(14.557)	(14.269)
NETO KAMATNI PRIHODI	22	446.622	316.418
Prihodi od naknada i provizija		23.173	21.945
Rashodi od naknada i provizija		(970)	(534)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	23	22.203	21.411
Neto realizovani (gubici) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	24	(6.019)	(22.487)
Neto dobiti / (gubici) od kursnih razlika	25	6.794	(202)
Neto umanjenja / povećanja vrijednosti na finansijsku imovinu	26	(2.482)	100
Ostali prihodi	27	1.353	793
OPERATIVNI PRIHODI		468.471	316.033
Troškovi osoblja	28	(38.256)	(23.074)
Administrativni i ostali operativni troškovi	29	(9.724)	(7.500)
Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	30	(5.272)	(4.404)
Troškovi amortizacije	14,15	(2.619)	(2.794)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(55.871)	(37.772)
NETO DOBIT ZA GODINU	31	412.600	278.261

Napomene na stranama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

U hiljadama KM	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
		2024.	2023.
NETO DOBIT ZA GODINU		412.600	278.261
Ostala sveobuhvatna dobit			
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	10	44.159	113.948
Neto promjena u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke priznata u dobit ili gubitak tokom godine	6.1.1. , 26	1.647	99
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata	24	6.019	22.487
		51.825	136.534
Monetarno zlato			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	11	66.765	15.419
		66.765	15.419
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		118.590	151.953
UKUPNO SVEOBUHVAATNA DOBIT ZA GODINU		531.190	430.214

Napomene na stranama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

U hiljadama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Rezerve za nerealizovane kursne razlike	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2024. godine	25.000	(6.471)	73.530	-	31.300	787.941	886.300	911.300
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	51.825	66.765	-	-	412.600	531.190	531.190
Neto dobit za godinu (napomena 31)	-	-	-	-	-	412.600	412.600	412.600
Ostala sveobuhvatna dobit	-	51.825	66.765	-	-	-	118.590	118.590
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	44.159	-	-	-	-	44.159	44.159
<i>Neto povećanja u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznata u dobit ili gubitak</i>	-	1.647	-	-	-	-	1.647	1.647
<i>Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata</i>	-	6.019	-	-	-	-	6.019	6.019
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	66.765	-	-	-	66.765	66.765
Prenos neto nerealizovanih dobitaka po osnovu kursnih razlika (napomena 31)	-	-	-	4.628	-	(4.628)	-	-
Raspodjela dobiti u budžet Bosne i Hercegovine (napomena 31)	-	-	-	-	-	(244.307)	(244.307)	(244.307)
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	25.000	45.354	140.295	4.628	31.300	951.606	1.173.183	1.198.183

Napomene na stranama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Rezerve za nerealizovane kursne razlike	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2023. godine	25.000	(143.005)	58.111	-	31.300	573.999	520.405	545.405
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	136.534	15.419	-	-	278.261	430.214	430.214
Neto dobit za godinu (napomena 31)	-	-	-	-	-	278.261	278.261	278.261
Ostala sveobuhvatna dobit	-	136.534	15.419	-	-	-	151.953	151.953
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	113.948	-	-	-	-	113.948	113.948
<i>Neto povećanja u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznata u dobit ili gubitak</i>	-	99	-	-	-	-	99	99
<i>Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata</i>	-	22.487	-	-	-	-	22.487	22.487
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	15.419	-	-	-	15.419	15.419
Prenos neto nerealizovanih dobitaka po osnovu kursnih razlika	-	-	-	-	-	-	-	-
Raspodjela dobiti u budžet Bosne i Hercegovine (napomena 31)	-	-	-	-	-	(64.319)	(64.319)	(64.319)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	25.000	(6.471)	73.530	-	31.300	787.941	886.300	911.300

Napomene na stranama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

	Napomena	Za godinu koja je završila	
		2024.	2023.
U hiljadama KM			
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit za godinu		412.600	278.261
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	22	(461.179)	(330.687)
Kamatne rashode	22	14.557	14.269
Neto umanjnja / (povećanja) vrijednosti na finansijsku imovinu	26	2.482	(100)
Neto realizovane gubitke od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	24	6.019	22.487
Neto (dobitke) / gubitke od kursnih razlika	25	(6.794)	202
Prihode od donacija		-	(3)
Neto povećanja u rezervisanjima	20, 28	11.300	1.255
Neto (dobitke) od otuđenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(40)	(2)
Prihod od dividendi priznat u dobit ili gubitak	27	(940)	(721)
Amortizaciju	14, 15	2.619	2.794
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obavezama		(19.376)	(12.245)
Promjene na poslovnoj imovini i obavezama			
Smanjenje / (povećanje) oročenih depozita kod inostranih banaka		123.704	(748.816)
(Povećanje) dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(2.439.362)	(148.593)
Smanjenje / (povećanje) dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku		51.359	(7.553)
(Povećanje) monetarnog zlata		(312.933)	-
(Povećanje) / smanjenje ostale imovine		(637)	1.107
Povećanje novčanica i kovanica u opticaju	17	394.107	129.011
Povećanje / (smanjenje) depozita banaka		370.874	(135.333)
Povećanje / (smanjenje) depozita Vlade i ostalih javnih institucija		107.185	(205.347)
Povećanje ostalih obaveza		1.766	116
Isplate po osnovu rezervisanja	20	(206)	(127)
Naplaćena kamata		444.221	307.731
Plaćena kamata		(13.271)	(13.088)
Neto novac od operativnih aktivnosti		(1.292.569)	(833.137)
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Prilivi od prodaje nekretnina i opreme		40	3
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	14, 15	(3.806)	(1.594)
Primljena dividenda		940	721
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(2.826)	(870)

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra		
	Napomena	2024.	2023.
NOVČANI TOKOVI OD FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
Transfer dijela godišnje neto dobiti u budžet BiH		(64.319)	-
Neto novac od finansijskih aktivnosti		(64.319)	-
Neto efekti umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente		(397)	266
Neto efekti kursnih razlika na novac i novčane ekvivalente		699	(266)
Neto (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		(1.359.412)	(834.007)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		7.012.626	7.846.633
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	33	5.653.214	7.012.626

Napomene na stranama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka”) je vrhovna monetarna vlast Bosne i Hercegovine („BiH“). Njeno osnivanje, organizacija i operacije su definisani Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik BiH, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07 („Zakon o Centralnoj banci“), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, saglasno Opštem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini („Ustav BiH“).

Centralna banka je osnovana 20. juna 1997. godine i počela je sa radom 11. augusta 1997. godine.

Centralna banka posluje preko Centralnog ureda, tri glavne jedinice u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije filijale u Brčkom i na Palama. Filijala Pale je pod nadležnošću glavne jedinice u Banjoj Luci.

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, adresa Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute (konvertibilne marke) tako što izdaje konvertibilnu marku (KM) u skladu sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definisano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se KM izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim rezervama. Pored toga, Centralna banka ima obavezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje KM za euro (EUR) po službenom deviznom kursu u iznosu $1,95583 \text{ KM} = 1 \text{ EUR}$, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Garantovana konvertibilnost KM i potpuno pokriće monetarne pasive konvertibilnim deviznim rezervama po aranžmanu valutnog odbora su primarni ciljevi Centralne banke. Sve aktivnosti i operacije Centralne banke se poduzimaju kako bi se ostvarili zakonski postavljeni ciljevi i zadaci odnosno očuvala monetarna stabilnost u skladu sa pravilom valutnog odbora i nisu ni u jednom momentu usmjereni ka maksimizaciji profita.

Osnovni zadaci Centralne banke, definisani Zakonom o Centralnoj banci, uključuju:

- definisanje, usvajanje i kontrolisanje monetarne politike BiH putem izdavanja domaće valute (konvertibilne marke) po propisanom deviznom kursu uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim rezervama;
- držanje i upravljanje zvaničnim deviznim rezervama Centralne banke na siguran i profitabilan način;
- uspostavljanje i održavanje odgovarajućih platnih i obračunskih sistema;
- izdavanje propisa i smjernica za ostvarivanje djelatnosti Centralne banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci;
- koordinaciju djelatnosti agencija za bankarstvo nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka;
- primanje depozita od institucija i javnih agencija BiH, entitetskih institucija i agencija i depozita od rezidentnih banaka u cilju ispunjavanja zahtjeva za obaveznom rezervom;
- stavljanje u opticaj i povlačenje iz optičaja domaće valute, uključujući novčanice i kovanice zakonskog sredstva plaćanja, pridržavajući se strogo pravila valutnog odbora;
- učestvovanje u radu međunarodnih organizacija koje rade na jačanju finansijske i ekonomske stabilnosti kroz međunarodnu monetarnu saradnju;
- zastupanje BiH na svim međuvladinim sastancima, tijelima i organizacijama po pitanjima monetarne politike i drugim pitanjima koja su u njenoj nadležnosti.

U okviru svojih ovlaštenja, utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno nezavisna od entiteta, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Ključno rukovodstvo Centralne banke čine dva tijela: Upravno vijeće i Uprava.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, sva ovlaštenja koja nisu specifično data Upravnom vijeću dodjeljuju se guverneru. Guverner je predsjedavajući Upravnog vijeća i predsjedavajući Uprave.

Upravu Centralne banke pored guvernera čine tri viceguvernera, koje imenuje guverner uz odobrenje Upravnog vijeća. Uprava operativno rukovodi poslovanjem Centralne banke.

Tokom 2023. i 2024. godine, uključujući i period do datuma izdavanja ovih izvještaja, članove ključnog rukovodstva Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Jasmina Selimović	predsjedavajuća (od 3. januara 2024. godine)
dr. Senad Softić	predsjedavajući (do 3. januara 2024. godine)
dr. Radomir Božić	član
dr. Danijela Martinović	članica
dr. Mirza Kršo	član (od 3. januara 2024. godine)
dr. Darko Tomaš	član (od 3. januara 2024. godine)
mr. Šerif Isović	član (do 3. januara 2024. godine)
dr. Dragan Kulina	član (do 3. januara 2024. godine)

Uprava

dr. Jasmina Selimović	guvernerka (od 3. januara 2024. godine)
dr. Senad Softić	guverner (do 3. januara 2024. godine)
mr. Ernadina Bajrović	viceguvernerka (do 31. decembra 2024. godine)
dr. Željko Marić	viceguverner
mr. Marko Vidaković	viceguverner
dr. Emir Kurtić	viceguverner (od 1. januara 2025. godine)

Revizorski komitet procjenjuje sveukupnu adekvatnost i efektivnost procesa finansijskog izvještavanja Centralne banke, vrši pregled finansijskih izvještaja prije njihovog razmatranja i odobrenja od strane Upravnog vijeća, kao i nadzor procesa vanjske revizije godišnjih finansijskih izvještaja i procesa izbora nezavisnih revizora Centralne banke. Nadzorne funkcije Revizorskog komiteta podrazumijevaju i nadzor okvira upravljanja rizicima i sistema internih kontrola, nadzor funkcije usklađenosti poslovanja i nadzor funkcije interne revizije.

Tokom 2023. i 2024. godine, uključujući i period do datuma izdavanja ovih izvještaja, članove Revizorskog komiteta Centralne banke čine:

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	predsjedavajući (do 31. decembra 2024. godine)
dr. Dijana Čavar	članica (do 31. decembra 2024. godine)
dr. Vasilj Žarković	član (do 28. februara 2025. godine)

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji Centralne banke pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“).

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni na osnovu pretpostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Više informacija o uslovima u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2024. godini, a koji su značajno uticali na iskazana stanja imovine, obaveza, prihoda i rashoda Centralne banke je objavljeno u [napomeni 3.13](#).

2.2. Osnova za mjerenje

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni primjenom obračunske računovodstvene osnove i koristeći historijski trošak kao osnovu mjerenja, izuzev za sljedeće značajne pozicije:

Pozicija	Osnova mjerenja
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski izvještaji Centralne banke prikazani su u monetarnoj jedinici BiH koju predstavlja KM. Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu hiljadu (ukoliko nije drugačije navedeno).

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima

2.4.1. Novi i izmijenjeni standardi

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, osim sljedećih MSFI i izmijenjenih MSFI-jeva koji su usvojeni od strane Centralne banke od 1. januara 2024. godine:

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Dopune)**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine i primjenjuju se retrospektivno. Cilj izmjena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne. Izmjenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obaveza, uslov da ovo pravo postoji na kraju izvještajnog perioda, da namjera menadžmenta ne utiče na klasifikaciju na kratkoročne i dugoročne obaveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obaveza prenosom sopstvenih instrumenata kapitala subjekata ne utiču na klasifikaciju na kratkoročnu i dugoročnu obavezu. Također, izmjene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima subjekt mora biti usklađen na ili prije datuma izvještavanja mogu uticati na klasifikaciju obaveze. Dodatna objavljivanja su također potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma izvještavanja. Novousvojeni MSFI i izmjene MSFI nisu imale materijalnog uticaja na računovodstvene politike Centralne banke.

- **MSFI 16 Najmovi: Obaveze po osnovu transakcija prodaje i povratnog najma (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine. Izmjene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahtjeve koje prodavac - najmodavac koristi u odmjeravanju obaveze za najam koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog najma u MSFI 16, dok se ne mijenja računovodstveni tretman najma koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog najma. Konkretno, prodavac - najmodavac određuje „plaćanja najma” ili „revidirana plaćanja najma” na takav način da prodavac - najmodavac ne priznaje bilo kakav iznos dobitka ili gubitka koji se odnosi na pravo korištenja koje zadržava. Primjena ovih zahtjeva ne spriječava prodavca - najmodavca da prizna, u izvještaju o dobiti ili gubitku, bilo kakav dobitak ili gubitak u vezi sa djelimičnim ili potpunim raskidom najma.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima (nastavak)

2.4.1. Novi i izmijenjeni standardi (nastavak)

Prodavac - najmodavac primjenjuje izmjenu retrospektivno na transakcije prodaje i povratnog najma koje su sklopljene nakon datuma početne primjene, što je početak godišnjeg izvještajnog perioda u kojem je subjekat prvi put primjenio MSFI 16. Novousvojeni MSFI i izmjene MSFI nisu imale materijalnog uticaja na računovodstvene politike Centralne banke.

- **MRS 7 Izvještaj o tokovima gotovine i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objavljivanja – Finansijski aranžmani sa dobavljačima (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine. Izmjene dopunjuju zahtjeve koji su već u MSFI i zahtijevaju od subjekta da objavi odredbe i uslove finansijskih aranžmana sa dobavljačima. Pored toga, od subjekata se zahtijeva da na početku i na kraju izvještajnog perioda objave knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima i stavke u kojima su te obaveze prikazane, kao i knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza i stavki za koje su finansijeri već izmirili odgovarajuće obaveze prema dobavljačima. Subjekti također treba da objave vrstu i efekat bezgotovinskih promjena u knjigovodstvenim vrijednostima finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima koje spriječavaju da knjigovodstveni iznosi finansijskih obaveza budu uporedivi. Nadalje, izmjene zahtijevaju od subjekta da na početku i na kraju izvještajnog perioda objavi raspon datuma dospijeca za finansijske obaveze koje duguju finansijerima i za uporedive obaveze prema dobavljačima koje nisu dio tih aranžmana. Novousvojeni MSFI i izmjene MSFI nisu imale materijalnog uticaja na računovodstvene politike Centralne banke.

2.4.2. Standardi koji su objavljeni, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- **MRS 21 Efekti promjena deviznih kurseva: Nedostatak razmjernosti (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene i dopune preciziraju kako subjekt treba da procijeni da li je valuta razmjenjiva i kako treba da odredi spot kurs kada zamjena nije moguća. Smatra se da je valuta zamjenjiva u drugu valutu kada je subjekt u mogućnosti da dobije drugu valutu u administrativno razumnom vremenskom okviru, putem tržišta ili mehanizma razmjene u kojem bi transakcija razmjene stvorila izvršna prava i obaveze. Ako valuta nije zamjenjiva u drugu valutu, od subjekta se traži da procijeni spot kurs na dan vrednovanja. Cilj subjekta u procjeni spot kursa je da odrazi kurs po kojem bi se odvijala uredna transakcija razmjene na datum vrednovanja između učesnika na tržištu pod preovlađujućim ekonomskim uslovima. Izmjenama se napominje da subjekt može da koristi dostupni kurs bez prilagođavanja ili druge tehnike procjene. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **MSFI 9 Finansijski instrumenti i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objavljivanja – Klasifikacija i odmjeravanje finansijskih instrumenata (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. godine. Ranije usvajanje izmjena je dozvoljeno u dijelu klasifikacije finansijske imovine i povezanih objavljivanja, sa mogućnošću da se druge izmjene primijene kasnije. Izmjene i dopune pojašnjavaju da se prestanak priznavanja finansijske obaveze vrši na „datum poravnanja“, kada je obaveza otplaćena, otkazana, istekla ili na drugi način ispunjava uslove za prestanak priznavanja. Uvodi se opcija izbora računovodstvene politike za prestanak priznavanja obaveza izmirenih putem elektronskih platnih sistema prije datuma poravnanja, pod određenim uslovima. Također, pružaju se smjernice za procjenu ugovornih karakteristika novčanih tokova finansijskih sredstava sa karakteristikama vezanim za životnu sredinu, društvo i upravljanje (ESG) ili drugim sličnim potencijalnim karakteristikama. Pored toga, pojašnjava se tretman imovine bez prava regresa i ugovorno povezanih instrumenata i zahtijevaju se dodatna objavljivanja u skladu sa MSFI 7 za finansijska sredstva i obaveze sa referencama na potencijalne događaje (uključujući one vezane za ESG) i vlasničke instrumente klasifikovane po fer vrijednosti kroz ostali rezultat.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima (nastavak)

2.4.2. Standardi koji su objavljeni, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne Banke.

- **MSFI 9 Finansijski instrumenti i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objavljivanja – Ugovori koji se odnose na električnu energiju zavisnu od prirode (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene uključuju pojašnjenje primjene zahtjeva za „sopstvenu upotrebu“, omogućavanje računovodstva zaštite ako se ugovori u okviru ovih izmjena koriste kao instrumenti zaštite i uvode nove zahtjeve za objavljivanje kako bi se investitorima omogućilo da razumiju uticaj ovih ugovora na finansijske performanse i novčane tokove. Pojašnjenja u vezi sa zahtjevima za „sopstvenu upotrebu“ moraju se primjenjivati retrospektivno, ali uputstva koja dozvoljavaju računovodstvo zaštite moraju se primjeniti prospektivno na nove odnose zaštite koji su uspostavljeni na ili nakon datuma početne primjene. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **MSFI 18 Presentacija i objavljivanje u finansijskim izvještajima**

MSFI 18 uvodi nove zahtjeve za prezentaciju u računu dobiti ili gubitka. Zahtjeva od subjekta da klasifikuje sve prihode i rashode u okviru svoje dobiti ili gubitka u jednu od pet kategorija: operativni, investiranje, finansiranje, porezi na dobit i grupa za otuđenje. Ove kategorije su dopunjene zahtjevima za predstavljanje međuzbirova i zbirova za „poslovni dobitak ili gubitak“, „dobitak ili gubitak prije rezultata iz finansiranja i poreza na dobit“ i „dobitak ili gubitak“. Također zahtjeva objavljivanje mjerila uspješnosti definisanih od strane rukovodstva i uključuje nove zahtjeve za agregiranje i raščlanjivanje finansijskih informacija na osnovu identifikovanih „uloga“ osnovnih finansijskih izvještaja i napomena. Pored toga, postoje posljedične izmjene i dopune drugih računovodstvenih standarda. MSFI 18 je na snazi za periode izvještavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2027. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Retrospektivna primjena je potrebna kako u godišnjim tako i u periodičnim finansijskim izvještajima. U budućim izvještajnim periodima rukovodstvo će analizirati zahtjeve ovog novoizdatog standarda i procijeniti njegov uticaj.

- **MSFI 19 Zavisna lica bez javne odgovornosti: Objavljivanja**

MSFI 19 dozvoljava zavisnim licima bez javne odgovornosti da koriste smanjene zahtjeve za objavljivanjem ako njihova matična kompanija (bilo krajnja ili posredna) priprema javno dostupne konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima. Ova zavisna lica i dalje moraju da primjenjuju zahtjeve priznavanja, odmjeravanja i prezentacije u drugim MSFI. Osim ako nije drugačije navedeno, kvalifikovani subjekti koji odluče da primjene MSFI 19 neće morati da primjenjuju zahtjeve za objavljivanjem u drugim MSFI. MSFI 19 je na snazi za periode izvještavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2027. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **Godišnja poboljšanja MSFI standarda – ciklus 11**

Godišnji proces poboljšanja OMRS-a bavi se neurgentnim, ali neophodnim pojašnjenjima i izmjenama MSFI. U julu 2024. godine, OMRS je izdao godišnja poboljšanja MSFI standarda – ciklus 11. Subjekti će primijeniti te izmjene za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. godine. Godišnja poboljšanja MSFI standarda – ciklus 11, uključuju izmjene i dopune MSFI 1, MSFI 7, MSFI 9, MSFI 10 i MRS 7. Ove izmjene imaju za cilj da razjasne formulacije, isprave manje neželjene posljedice, previde ili sukobe između zahtjeva u standardima. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima (nastavak)

2.4.2. Standardi koji su objavljeni, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- **Dopuna MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izvještaji i MRS 28 - Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate: Prodaja imovine između investitora i zavisnog društva**

Izmjene ukazuju na poznato neslaganje zahtjeva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje imovine između ulagača i njegovih zavisnih društava i zajedničkih poduhvata. Glavna posljedica izmjena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je riječ o zavisnom društvu ili ne). Djelimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira imovinu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova imovina dio zavisnog društva. U decembru 2015. godine OMRS odložio je datum primjene ovog standarda na neodređeno vrijeme čekajući ishod istraživanja vezano za primjenu metoda učešća. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA

Centralna banka je dosljedno primjenjivala objavljene značajne računovodstvene politike na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze

3.1.1. Klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza

Klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza se određuje prilikom početnog priznavanja.

A. Finansijska imovina

Finansijska imovina Centralne banke se može klasifikovati u jednu od tri navedene kategorije prilikom početnog priznavanja:

- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po amortizovanom trošku,
- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i
- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednost kroz dobit ili gubitak.

Na datume izvještavanja Centralna banka nije imala finansijsku imovinu koja spada u kategoriju naknadnog mjerenja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Klasifikacija finansijske imovine određena je:

- Poslovnim modelom Centralne banke za upravljanje finansijskom imovinom i
- Karakteristikama finansijske imovine sa ugovornim novčanim tokovima.

Poslovni model

Poslovni model označava način na koji Centralna banka upravlja finansijskom imovinom sa ciljem generisanja novčanih tokova. Na datume izvještavanja, Centralna banka upravlja svojom imovinom kroz sljedeće poslovne modele:

1. Model „držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka i
2. Model „držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka i novčane tokove koji nastaju u trenutku njene prodaje.

Upravljanje ugovornim novčanim tokovima po osnovu investiranja u dužničke instrumente može se vršiti kroz oba poslovna modela.

Centralna banka je dužna, isključivo ako mijenja svoj poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom, reklasifikovati svu finansijsku imovinu na koju utiče promjena poslovnog modela.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.1. Klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Za finansijsku imovinu kojom se upravlja kroz ove modele, Centralna banka procjenjuje da li su ugovorni novčani tokovi finansijske imovine samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ova procjena se radi na nivou portfolija iz razloga što je taj nivo najbolji odraz načina upravljanja finansijskom imovinom. U svrhu procjene, „glavnica“ se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine prilikom početnog priznavanja. „Kamata“ se definiše kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan sa nepodmirenim iznosom glavnice tokom određenog perioda i ostale rizike i troškove povezane sa držanjem finansijske imovine.

Za potrebe procjene da li su ugovorni novčani tokovi „plaćanje samo glavnice i kamate“, Centralna banka uzima u obzir ugovorne novčane tokove instrumenta. Samo ona finansijska imovina koja zadovoljava zahtjeve „plaćanje samo glavnice i kamate“ može se klasifikovati u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po amortizovanom trošku ili finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ako zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako imovina zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

B. Finansijske obaveze

Finansijske obaveze Centralne banke su klasifikovane kao naknadno mjerene po amortizovanom trošku, osim novčanica i kovanica u opticaju koje se mjere po nominalnoj vrijednosti ([napomena 3.6](#)). Finansijske obaveze se ne reklasifikuju.

Na datume izvještavanja Centralna banka nije imala finansijske obaveze koje spadaju u kategoriju naknadnog mjerenja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

3.1.2. Početno priznavanje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju samo kada Centralna banka postane jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uslovi finansijskog instrumenta.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se početno mjere po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem ili izdavanjem finansijske imovine i finansijskih obaveza, osim za imovinu i obaveze koji se klasifikuju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, se dodaju u ili oduzimaju od fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja po potrebi. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem finansijske imovine ili finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak se priznaju direktno u dobit ili gubitak.

Sva finansijska imovina se početno priznaje na datum podmirenja, a to je datum kada Centralna banka stekne imovinu ili se imovina isporučuje Centralnoj banci.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Izabrana klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza određuje način njihovog naknadnog mjerenja.

Amortizovani trošak finansijske imovine ili finansijske obaveze je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijska obaveza mjeri prilikom početnog priznavanja, umanjen za otplatu glavnice, uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju primjenom metode efektivne kamatne stope svih razlika između početnog iznosa i iznosa do dospijeca, i u slučaju finansijske imovine, usklađen za svako umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađenja za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška (bruto knjigovodstvene vrijednosti) finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja i priznavanja prihoda i rashoda od kamata u dobit ili gubitak tokom određenog perioda.

A. Finansijska imovina

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine. Efekti naknadnog mjerenja finansijske imovine po amortizovanom trošku se priznaju u dobit ili gubitak kao prihodi od kamata ili rashodi po osnovu efekata negativnih kamatnih stopa u periodu kada su nastali.

Na datume izvještavanja, u kategoriju finansijske imovine po amortizovanom trošku klasifikovani su gotovina u stranim valutama, depoziti kod inostranih banaka, specijalna prava vučenja u MMF-u, dužnički instrumenti po amortizovanom trošku i ostala finansijska imovina.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i usklađuje se sa fer vrijednosti finansijske imovine na svaki datum izvještavanja. Tokom perioda držanja, efekti naknadnog mjerenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na sljedeći način:

- Prihodi od kamata ili rashodi po osnovu efekata negativnih kamatnih stopa priznaju se u dobit ili gubitak u periodu kada su nastali.
- Usklađivanja fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu kada su nastali.

Prilikom prestanka priznavanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasifikuje se u dobit ili gubitak, uključujući prethodno priznate dobitke ili gubitke od umanjenja.

Na datume izvještavanja, u kategoriju finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit klasifikovani su dužnički instrumenti Centralne banke.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Vlasnički instrumenti

Centralna banka je napravila neopoziv izbor da u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikaže naknadne promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata koji se ne drže za trgovanje zbog svojih specifičnih karakteristika i nepostojanja aktivnog tržišta za njihovo trgovanje. Ostala ulaganja predstavljaju vlasničke instrumente koji su početno priznati po trošku sticanja za koji se smatra da odgovara njihovoj fer vrijednosti zbog nemogućnosti pouzdanog utvrđivanja njihove fer vrijednosti.

Na datume izvještavanja, vlasničke instrumente Centralne banke po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit čine dionice Banke za međunarodna poravnanja (*eng.* BIS - The Bank for International Settlements) i dionice SWIFT-a (*eng.* Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) ([napomena 16](#)).

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Zahtjevi za umanjnjem vrijednosti finansijske imovine koriste više informacija po principu pogleda unaprijed za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka. Instrumenti koji potpadaju pod ove zahtjeve odnose se na finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku odnosno depozite kod inostranih banaka, dužničke instrumente po amortizovanom trošku i specijalna prava vučenja u MMF-u, kao i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Centralna banka koristi pojednostavljeni pristup u izračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ostala potraživanja. Vlasnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nisu predmetom umanjenja vrijednosti.

Centralna banka priznaje umanjenje vrijednosti za ove gubitke na svaki datum izvještavanja. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava:

- Objektivni i ponderisano vjerovatan iznos koji se određuje procjenom više mogućih ishoda,
- Vremensku vrijednost novca i
- Razumne i korisne informacije koje su na raspolaganju bez dodatnih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i predviđanjima o budućim ekonomskim uslovima.

[Napomena 6.1.](#) pruža više informacija o načinu mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke obračunava se i prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i evidentiraju kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine.

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine, ali se umanjenje vrijednosti priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao rezervacija za očekivane kreditne gubitke i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u izvještaju o finansijskom položaju.

Umanjenje vrijednosti na finansijsku imovinu priznaje se u dobit ili gubitak, nezavisno od klasifikacije finansijske imovine koja je predmetom umanjenja na svaki datum izvještavanja.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

B. Finansijske obaveze

Prihod ili rashod od kamate po osnovu finansijskih obaveza mjerenih po amortizovanom trošku priznaje se u dobit ili gubitak koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija po osnovu finansijskih obaveza priznaju se kada je usluga izvršena.

Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku uključuju novčanice i kovanice u opticaju, depozite banaka, depozite Vlade i ostalih javnih institucija i ostale finansijske obaveze.

3.1.4. Prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza

Centralna banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo onda kada ugovorna prava na novčane primitke od imovine isteknu ili kada Centralna banka prenese finansijsku imovinu i suštinski sve rizike i koristi od vlasništva imovine na drugi subjekt.

Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada je izmirena, otkazana ili je istekla.

3.2. Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju na neto principu samo kada postoji zakonski provedivo pravo za prebijanjem priznatih iznosa i kada postoji namjera za prikazivanjem i podmirivanjem transakcija na neto osnovi.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo kada to dopušta određeni MSFI, ili za one dobitke i gubitke koji proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

3.3. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima sastoje se od sljedećih kategorija: žiro računi, gotovina u stranim valutama, depoziti u stranoj valuti po viđenju, depoziti u stranoj valuti sa rokom dospijanja do tri mjeseca ili kraće od datuma sticanja i specijalna prava vučenja u MMF-u.

3.4. Monetarno zlato

Monetarno zlato je dio deviznih rezervi Centralne banke i klasifikovano je kao finansijska imovina. Monetarno zlato se početno priznaje po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove koji se direktno mogu pripisati sticanju monetarnog zlata.

Nakon početnog priznavanja, monetarno zlato se naknadno mjeri po fer vrijednosti. Nerealizovani dobiti i gubici koji proizlaze iz promjena fer vrijednosti, a po osnovu promjena u cijeni monetarnog zlata, priznaju se na računu rezervi fer vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti. Prije raspodjele godišnje ostvarene dobiti, ukoliko nerealizovani gubici prelaze stanje rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato, Centralna banka priznaje iznos negativnog salda na račun dobiti ili gubitka i taj iznos ulazi u ostvarenu dobit raspodjelu za raspodjelu, ukoliko su ispunjeni zakonski propisani uslovi za raspodjelu dobiti.

Prilikom prodaje zlata, nerealizovani dobiti i gubici iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit ili gubitak.

Fer vrijednost monetarnog zlata se iskazuje u EUR valuti, prevodeći ga po fiksnom kursu KM na datum izvještavanja i utvrđuje se prema posljednjoj raspoloživoj poslijepodnevnoj cijeni jedne unce zlata na datum izvještavanja.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.5. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina je imovina nabavljena iz vlastitih sredstava Centralne banke i novčanih i nenovčanih donacija. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina iskazuju se po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje kupovnu cijenu i sve troškove koji su direktno povezani sa dovođenjem imovine u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Održavanje i popravke, zamjene, te poboljšanja manjeg značaja priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna poboljšanja i zamjene se kapitalizuju.

Imovina u pripremi iskazana je po trošku nabavke uključujući troškove fakturisane od trećih lica. Nakon završetka, svi akumulirani troškovi imovine prebacuju se na odgovarajuću kategoriju nekretnina, opreme i nematerijalne imovine na koje se naknadno primjenjuju odgovarajuće stope amortizacije.

Amortizacija se obračunava na sve nekretnine, opremu i nematerijalnu imovinu osim na zemljište i imovinu u pripremi prema linearnoj metodi po propisanoj stopi koja je utvrđena za postepeno otpisivanje troška nabavke imovine kroz njen procijenjeni korisni vijek trajanja. Procijenjene stope amortizacije za 2024. i 2023. godinu su date kako slijedi:

Nekretnine i oprema

Zgrade	1,3% do 4,0%
Oprema	11,0% do 20,0%
Namještaj	10,0% do 12,5%
Vozila	15,5%

Nematerijalna imovina

Softver	20,0%
Ostala nematerijalna imovina	20,0%

Dobici i gubici po osnovu otuđenja nekretnina i opreme priznaju se u dobit ili gubitak.

Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Korisni vijek trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine se preispituje i prilagođava najmanje jednom godišnje ili ako se smatra potrebnim i primjenjuje se prospektivno.

Knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Centralne banke se pregleda na svaki datum izvještavanja u svrhu ocjenjivanja postoje li naznake umanjenja vrijednosti. Ukoliko postoje, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje uvijek kada knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinica koje stvaraju novac prelazi njenu nadoknadivu vrijednost. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je veća vrijednost pri upoređivanju njene upotrebne vrijednosti u odnosu na fer vrijednost, umanjena za troškove prodaje. U procjenjivanju upotrebne vrijednosti, očekivani budući novčani tokovi se diskontuju na sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutna tržišna očekivanja vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu. Za imovinu koja ne generiše nezavisne novčane prilive, nadoknadivi iznos se određuje za jedinicu koja stvara novac kojoj imovina pripada.

Gubitak od umanjenja se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama korištenim u određivanju nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja se ukida samo u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost imovine ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi se mogla odrediti, bez amortizacije, da nije bilo prethodno priznatog gubitka od umanjenja vrijednosti te imovine.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.6. Novčanice i kovanice u opticaju

Centralna banka je jedina institucija u BiH ovlaštena za izdavanje i povlačenje KM novčanica i kovanica, djelujući striktno u skladu sa pravilom valutnog odbora.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, ukupan iznos novčanica i kovanica u opticaju evidentiran je kao finansijska obaveza Centralne banke u izvještaju o finansijskom položaju. Novčanice i kovanice u opticaju uključuju samo KM novčanice i kovanice koje se nalaze izvan trezora Centralne banke.

Prilikom povlačenja novčanica i kovanica iz opticaaja, iste se priznaju kao obaveza u okviru novčanica i kovanica u opticaju do formalnog roka povlačenja iz opticaaja. Iznosi koji nisu povučeni nakon formalnog roka za povlačenje iz opticaaja, priznaju se kao prihod.

3.7. Depoziti banaka i deponenata

Ovi depoziti uključuju primljene depozite rezidentnih banaka i depozite Vlade i ostalih javnih institucija i predstavljaju finansijske obaveze Centralne banke koje se početno priznaju po fer vrijednosti i naknadno mjere po amortizovanom trošku. Depoziti banaka uključuju depozite rezidentnih banaka po osnovu politike obavezne rezerve Centralne banke i druge depozite rezidentnih banaka. Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija predstavljaju primljene depozite institucija BiH i drugih javnih agencija BiH i entitetskih institucija i agencija.

Uloga Centralne banke kao depozitara, bankara, savjetnika i fiskalnog agenta je propisana Zakonom o Centralnoj banci.

3.8. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Centralna banka, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu za koju je vjerovatno da će biti potreban odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirenja obaveze i iznos obaveze se može pouzdano procijeniti. Rezervisanja se utvrđuju diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obavezu.

Rezervisanja se održavaju na nivou koji Uprava Centralne banke smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezervisanja na osnovu uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i ostale relevantne faktore.

Rezervisanja mogu uključivati iznose na koje se primijenjuju zahtjevi MRS 19: Primanja zaposlenih i zahtjevi MRS 37: Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda

Kamatni prihodi i rashodi

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope. „Efektivna kamatna stopa“ je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja i primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili
- amortizovani trošak finansijske obaveze.

Prilikom izračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, Centralna banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta, ali isključujući očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i plaćene ili primljene iznose između Centralne banke i druge strane koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve druge diskonte ili premije.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)**3.9. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)**

Obračunate kamate na finansijsku imovinu sa pozitivnom kamatnom stopom odnosno prinosom priznaju se u dobit ili gubitak kao prihodi od kamata. Obračunate kamate na finansijsku imovinu sa negativnom kamatnom stopom odnosno prinosom priznaju se u dobit ili gubitak kao efekti negativnih kamatnih stopa u okviru rashoda od kamata. Na datume izvještavanja, prihodi od kamata uključuju prihode od kamata na depozite kod inostranih banaka, dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, dužničke instrumente po amortizovanom trošku i specijalna prava vučenja u MMF-u. Efekti negativnih kamatnih stopa na finansijsku imovinu su bili nastali po osnovu dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u uporednom periodu.

Obračunate kamate na finansijske obaveze po amortizovanom trošku priznaju se u dobit ili gubitak kao rashodi od kamata odnosno kao efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na finansijske obaveze u okviru prihoda od kamata. Na datume izvještavanja, obračunate kamate na finansijske obaveze uključuju rashode od kamata na depozite rezidentnih banaka po osnovu politike obavezne rezerve.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija ostvareni pružanjem usluga Centralne banke priznaju se u dobit ili gubitak u trenutku pružanja usluge. Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija u skladu sa utvrđenim tarifama za svoje usluge. Usluge koje pruža Centralna banka uključuju usluge rezidentnim bankama, deponentima i drugim nebankarskim klijentima. One nastaju po osnovu transakcija u platnim sistemima, obrade novca, transakcija konverzije i ostalih usluga.

Rashodi od naknada i provizija nastaju po osnovu primljenih usluga koje se odnose na upravljanje deviznim rezervama Centralne banke i priznaju se u dobit ili gubitak kada je usluga primljena.

Transakcije u stranim valutama i kursne razlike

Prilikom početnog priznavanja transakcije u stranim valutama evidentiraju se u KM primjenjujući na iznos u stranoj valuti promptni devizni kurs između KM i strane valute na datum transakcije.

Monetarne stavke iskazane u stranim valutama preračunavaju se u KM primjenom kursa sa kursne liste Centralne banke na datum izvještavanja. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po historijskom trošku preračunavaju se po kursu važećem na datum transakcije. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po fer vrijednosti preračunavaju se koristeći kurs koji je bio važeći na datum mjerenja fer vrijednosti.

Kursne razlike proizašle iz transakcija monetarnih stavki ili iz preračunavanja monetarnih stavki po kursovima različitim od onih po kojima su početno priznate u tekućem ili u prethodnim izvještajnim periodima, priznaju se u dobit ili gubitak kada nastanu. Zbog pravila valutnog odbora, ne postoje kursne razlike od monetarnih stavki denominovanih u EUR valuti.

Srednji kursevi najznačajnijih valuta dati su u nastavku:

Srednji kurs:	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
	KM	KM
EUR	1,95583	1,95583
CHF	2,072952	2,112127
GBP	2,357842	2,250538
USD	1,872683	1,769982
XDR	2,454215	2,381282

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

Prihod od dividende

Prihod od dividende na vlasničke instrumente priznaje se u dobit ili gubitak kada se uspostavi pravo Centralne banke da prima uplate. Prihod od dividende potiče od dionica BIS banke u posjedu Centralne banke ([napomene 16 i 27](#)).

Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima, a u ime svojih zaposlenika, Centralna banka uplaćuje porez na dohodak i doprinose za penzijsko, invalidsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine od iznosa bruto plate. Centralna banka plaća ove poreze i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnom i kantonalnom nivou), Republike Srpske i Brčko Distrikta.

Osim toga, naknade za topli obrok, prevoz i regres isplaćuju se u skladu sa domaćim zakonskim zahtjevima. Ovi troškovi se priznaju u dobit ili gubitak u periodu u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih

Prema domaćim zakonskim propisima, prilikom odlaska u penziju zaposlenici Centralne banke imaju pravo na otpremninu, a po ispunjenju zakonskih uslova kao što su starost ili godine provedene u radnom odnosu, koja se u skladu sa internim aktima Centralne banke dodjeljuje u visini od šest redovnih mjesečnih plata zaposlenika isplaćenih u zadnjih šest mjeseci. Takve isplate se tretiraju kao ostala dugoročna primanja zaposlenih. Centralna banka angažuje ovlaštenog aktuara u svrhu izrade aktuarskog obračuna u skladu sa metodom projicirane kreditne jedinice.

Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica

Troškovi koji se odnose na proizvodnju i dizajn novčanica i kovanica početno su priznati kao unaprijed plaćeni troškovi u okviru ostale imovine Centralne banke i naknadno se amortizuju priznavanjem troškova kroz dobit ili gubitak tokom perioda od pet godina.

Porezi

Centralna banka je obavezna da plaća porez na dodanu vrijednost za sve kupljene robe i usluge. Ova plaćanja su dio administrativnih i ostalih operativnih troškova Centralne banke. Prema Zakonu o Centralnoj banci, Centralna banka je oslobođena od obaveza plaćanja poreza na dobit.

3.10. Upravljanje sredstvima za i u ime trećih lica

Centralna banka također vodi određene račune u stranim valutama vezane za sporazume između vlada BiH i njenih entiteta, te inostranih vlada i finansijskih organizacija, kao i račune u stranim valutama institucija i agencija BiH, te rezidentnih banaka za koje Centralna banka djeluje kao agent ([napomena 35](#)).

3.11. Finansijski aranžmani Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom

Na osnovu finansijskih aranžmana zaključenih između BiH, Centralne banke i Međunarodnog monetarnog fonda („MMF”), izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke sadrži sljedeće stavke koje se odnose na članstvo BiH u MMF-u: držanje specijalnih prava vučenja koja su dio deviznih rezervi Centralne banke i koja su kamatonosna, MMF-ov račun br. 1 i MMF-ov račun br. 2 koji su dio finansijskih obaveza Centralne banke. Ovi računi su također uključeni u iskazivanje poštovanja pravila valutnog odbora ([napomena 4](#)).

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.11. Finansijski aranžmani Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom (nastavak)

Ostale aktivne i pasivne stavke koje se odnose na MMF, a koje pripadaju ili koje su odgovornost BiH, evidentirane su na posebnom povjerilačkom fondu u okviru vanbilansne evidencije. Centralna banka ima obavezu da obezbijedi odgovarajuće evidencije po osnovu transakcija između BiH i MMF-a, ali djelujući striktno u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i domaćim zakonskim propisima u BiH koji regulišu vanjski dug BiH ([napomena 36](#)).

3.12. Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene

U pripremi finansijskih izvještaja Centralne banke u skladu sa MSFI Uprava primjenjuje prosuđivanja i radi procjene koji se kontinuirano razmatraju. U procjeni značajnih prosuđivanja i procjena, Uprava uzima u obzir pretpostavke zasnovane na historijskom iskustvu i očekivanjima o budućnosti za koja se smatra da su razumne u datim okolnostima.

Značajna prosuđivanja i procjene utiču na iskazane iznose imovine i obaveza, kao i objavljivanje iznosa potencijalne imovine i obaveza na datum izvještavanja, te odgovarajuće iskazane iznose prihoda i rashoda za izvještajni period. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena. Promjene u računovodstvenim politikama Centralne banke se primjenjuju retrospektivno kada je to primjenjivo u skladu sa MSFI. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se prospektivno u periodu u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utiče samo na taj period ili i u periodu izmjene i u budućim periodima, ako izmjena utiče i na tekući i na buduće periode.

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni prema uslovima koji su postojali na dan 31. decembar 2024. godine. Uslovi u budućnosti mogu biti drugačiji od onih koji su rezultirali finansijskim informacijama objavljenim u ovim finansijskim izvještajima. Uprava kontinuirano prati povećane faktore neizvjesnosti koji mogu značajno uticati na finansijske performanse Centralne banke u narednom periodu.

Ključne pretpostavke i procjene vezane za značajne pozicije izvještaja o finansijskom položaju su prikazane u nastavku:

Poslovni model

[Napomena 3.1.1.](#): Određivanje poslovnog modela u okviru kojeg se drži finansijska imovina i procjena ugovornih uslova finansijske imovine vezanih za zahtjev „plaćanje samo glavnice i kamate“. Ove procjene određuju klasifikaciju finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Centralna banka izračunava očekivane kreditne gubitke za određene klase finansijske imovine mjerene po amortizovanom trošku i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

U 2024. godini Centralna banka je revidirala i ažurirala metodologiju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka u dijelu određenih parametara ulaznih varijabli koje se koriste prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka za pojedine klase finansijskih instrumenata.

[Napomena 6.1.](#) opisuje pretpostavke i ažuriranja koja su korištena u određivanju ulaznih podataka u model za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i zahtjev za budućim informacijama u izvještajnim periodima.

Fer vrijednost imovine i obaveza

Poslovna politika Centralne banke je da objavi informacije o fer vrijednosti finansijske imovine ili obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije ili se vrijednost može izračunati na osnovu alternativnih tehnika vrednovanja i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Po mišljenju Uprave Centralne banke, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju najvjerodostojniju i najkorisniju procjenu fer vrijednosti za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu sa MSFI. Za više informacija o mjerenju fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza pogledati [napomenu 5](#).

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.12. Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene (nastavak)

Amortizacija i primijenjene stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovani na procijenjenom ekonomskom korisnom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine. Jednom godišnje Centralna banka procjenjuje ekonomski korisni vijek trajanja na osnovu postojećih pretpostavki.

Uticaj klimatskih promjena i održivog razvoja na finansijsko izvještavanje Centralne banke

Uvažavajući zahtjeve MSFI S1: Opšti zahtjevi za objavljivanje finansijskih informacija u vezi sa održivošću i MSFI S2: Objavljivanje informacija o klimatskim promjenama, Centralna banka je prepoznala rizike povezane sa održivim razvojem i klimatskim promjenama kao potencijalni izvor neizvjesnosti u budućem periodu.

Kao odgovor na prepoznate klimatske i održive neizvjesnosti, Centralna banka je intezivirala aktivnosti u smjeru stvaranja uslova za proaktivno upravljanje ovim izvorima neizvjesnosti. Tokom 2024. godine, Centralna banka je postala članica Mreže za ozelenjavanje finansijskog sistema (*eng.* The Network for Greening the Financial System - NGFS) i Mreže za održivo bankarstvo i finansije (*eng.* The Sustainable Banking and Finance Network - SBFN) koje predstavljaju dvije međunarodno priznate mreže. Članstvo u ovim mrežama omogućava unapređenje poslovnih standarda u centralnom bankarstvu i primjenu međunarodno prepoznatih najboljih praksi s ciljem zaštite životne sredine i smanjenja klimatskih rizika. Pored toga, Centralna banka je definisala politiku upravljanja izazovima klimatskih promjena čime je stvorila polaznu osnovu za proaktivno upravljanje ovim rizicima, njihovu kvantifikaciju i procjenu uticaja na finansijsko poslovanje u budućem periodu.

Na datume izvještavanja, Centralna banka smatra da ovi izvori neizvjesnosti nemaju značajan uticaj na finansijski položaj i performanse Centralne banke.

3.13. Uslovi u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2024. godini

Poslovanje Centralne banke tokom 2024. godine odvijalo se u uslovima umjerenog oporavka globalne ekonomije i ekonomije eurozone uprkos prisutnim makroekonomskim, a posebno geopolitičkim neizvjesnostima. Odluke i najave vodećih centralnih banaka, naročito Evropske centralne banke („ECB“) značajno su uticale na uslove poslovanja i okolnosti na finansijskim tržištima eurozone. ECB je tokom 2024. godine nastavila sa ublažavanjem restriktivnih mjera monetarne politike, smanjujući ključne kamatne stope u četiri navrata - u junu, septembru, oktobru i decembru. Kamatna stopa na novčane depozite je ukupno smanjena za 100 baznih poena u 2024. godini.

Tokom 2024. godine Centralna banka je investirala i reinvestirala sredstva deviznih rezervi u okruženju povoljnih tržišnih okolnosti i uslova koji su se pozitivno odrazili na osnovne finansijske pokazatelje Centralne banke i omogućili dodatnu stabilizaciju valutnog odbora. Osnovni finansijski pokazatelji i rezultati Centralne banke na dan i za godinu koja završava 31. decembra 2024. godine imaju sljedeće vrijednosti:

Neto strana aktiva Centralne banke iznosi 1.363.695 hiljada KM na dan 31. decembar 2024. godine,

Neto dobit Centralne banke iznosi 412.600 hiljada KM za 2024. godinu,

Iznos godišnje neto dobiti koji će biti transferisan u budžet BiH iznosi 244.307 hiljada KM i predstavlja obavezu Centralne banke na dan 31. decembar 2024. godine i

Kapital Centralne banke, nakon raspodjele godišnje neto dobiti, iznosi 1.198.183 hiljade KM na dan 31. decembar 2024. godine.

Tokom 2024. godine, Centralna banka je više usmjeravala sredstva deviznih rezervi u portfolio dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i dodatno kupila 64.000 unci monetarnog zlata, dok su ostvareni kamatni prihodi po osnovu kamatonosnih komponenti deviznih rezervi bili glavni prihodovni generator neto dobiti Centralne banke za 2024. godinu.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)**3.13. Uslovi u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2024. godini (nastavak)**

Ukupni kapital Centralne banke za 2024. godinu je primarno povećan finansijskim rezultatima procesa investiranja deviznih rezervi kako kroz rast kamatnih prihoda, tako i kroz finansijske efekte promjena tržišnih vrijednosti komponenti deviznih rezervi koje se naknadno mjere po fer vrijednosti. Neto promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i monetarnog zlata iznose 118.590 hiljada KM za 2024. godinu koje su, zajedno sa ostvarenom godišnjom neto dobiti, rezultirale ukupnom sveobuhvatnom dobiti od 531.190 hiljada KM.

U 2024. godini Centralna banka je zaključila sporazum sa Svjetskom bankom (*eng.* The World Bank), a po osnovu pridruživanja Partnerstvu za savjetovanje i upravljanje rezervama (*eng.* Reserve Advisory & Management Partnership – RAMP) te je dio sredstava deviznih rezervi Centralne banke preusmjeren vanjskom porfolio menadžeru na upravljanje po ovom osnovu. Na dan 31. decembar 2024. godine, vanjski porfolio menadžer je investirao povjerena sredstva deviznih rezervi u dužničke instrumente u EUR i USD valuti.

Više informacija o promjenama i analitičkim stanjima značajnih komponenti deviznih rezervi te odgovarajućim iznosima koji su uticali na neto stranu aktivu, godišnju neto dobit i kapital Centralne banke je objavljeno u sljedećim napomenama:

Napomena	Naziv
4	Aranžman valutnog odbora
8	Depoziti kod inostranih banaka
10	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
11	Monetarno zlato
22	Neto kamatni prihodi
32	Kapital

Povećanje iznosa monetarne pasive u 2024. godini je primarno rezultat neto finansijskih efekata izvršenih transakcija kupovina i prodaja KM sa rezidentnim bankama i za deponente Centralne banke te neto deviznih uplata na račune rezervi u EUR od strane rezidentnih banaka u cilju ispunjavanja obavezne rezerve u skladu sa zahtjevima novog okvira obavezne rezerve. Pored toga, rezidentne banke su necikličnim intenzitetom podizale i vraćale KM novčanice i kovanice putem izdvojenih trezora Centralne banke što je dovelo do kumulativnog neto porasta KM novčanica i kovanica u opticaju u odnosu na 31. decembar 2023. godine, uz istovremeno neto smanjenje računa rezervi rezidentnih banaka po ovom osnovu.

Sve rezidentne banke su uredno ispunjavale obaveznu rezervu u skladu sa zakonskim propisima Centralne banke. Od 1. januara 2024. godine Centralna banka primjenjuje novi okvir obavezne rezerve za rezidentne banke. Novim okvirom su definisane i stope naknada po osnovu sredstava obaveznih rezervi koje se obračunavaju i isplaćuju rezidentnim bankama. Centralna banka nije mijenjala stope naknada tokom 2024. godine.

Više informacija o promjenama i analitičkim stanjima komponenti monetarne pasive te primijenjenoj politici obavezne rezerve Centralne banke je objavljeno u sljedećim napomenama:

Napomena	Naziv
17	Novčanice i kovanice u opticaju
18	Depoziti banaka
19	Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija
22	Neto kamatni prihodi

4. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Valutni odbor je aranžman sa fiksnim deviznim kursom koji je vezan za stabilnu stranu valutu tzv. rezervnu valutu, gdje se ukupan iznos domaće valute u svakom trenutku može slobodno konvertovati u rezervnu valutu. Svaka emitovana KM ima puno pokriće u stranoj valuti za koju je vezana prema unaprijed definisanom deviznom fiksnom kursu prema EUR valuti. Zakonom o Centralnoj banci definisano je pravilo za izdavanje valute „valutni odbor“ prema kojem je Centralna banka obavezna da obezbijedi da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos (izražen u KM) njenih neto deviznih rezervi.

Detalji poštovanja tog pravila su sljedeći:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Zvanične devizne rezerve		
Gotovina u stranim valutama	525.980	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	6.786.228	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u	4.771	2.073
Dužnički instrumenti	9.768.714	7.330.551
Monetarno zlato	555.157	175.459
UKUPNO	17.640.850	16.289.864
Obaveze prema nerezidentima	2.462	2.454
Neto devizne rezerve (Zvanične devizne rezerve umanjene za obaveze prema nerezidentima)	17.638.388	16.287.410
Monetarna pasiva		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.959.215	7.565.108
Depoziti banaka	7.455.395	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	860.083	752.898
UKUPNO	16.274.693	15.401.241
NETO STRANA AKTIVA (Neto devizne rezerve umanjene za monetarnu pasivu)	1.363.695	886.169

Prikazani iznosi svih komponenti valutnog odbora predstavljaju njihova knjigovodstvena stanja na datume izvještavanja.

Neto strana aktiva Centralne banke je glavni finansijski indikator postizanja i održavanja stabilnosti domaće valute u BiH i njena osnovna mjera uspješnog poslovanja. Ona predstavlja dio zvaničnih deviznih rezervi, koje se mogu koristiti samo za namjene i potrebe određene Zakonom o Centralnoj banci.

Neto strana aktiva je iznos koji garantuje stabilnost domaće valute, odnosno monetarnu stabilnost i apsorbuje potencijalne finansijske rizike koji proizilaze iz upravljanja zvaničnim deviznim rezervama. Značajno poboljšane finansijske performanse Centralne banke u 2024. godini su dovele do povećanja iznosa neto strane aktive Centralne banke, kao glavnog pokazatelja stabilnosti valutnog odbora. Na dan 31. decembar 2024. godine finansijsko stanje neto strane aktive iznosi 1.363.695 hiljada KM i u potpunosti je obezbijeđena stabilnost domaće valute (31. decembar 2023: 886.169 hiljada KM).

4. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA (NASTAVAK)

Više informacija o finansijskim rizicima kojima je Centralna banka bila izložena u upravljanju zvaničnim deviznim rezervama je objavljeno u [napomeni 6](#).

Na datume izvještavanja, adekvatan nivo kapitalizovanosti Centralne banke je obezbijedio izvršavanje njenih funkcija propisanih Zakonom o Centralnoj banci. Za više informacija pogledati [napomenu 32](#).

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na datum mjerenja, nezavisno od toga da li je ona vidljiva direktno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveze, Centralna banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze koju bi tržišni učesnici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerenja.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerenje fer vrijednosti se kategoriše u Nivo 1, 2 ili 3 u zavisnosti od stepena raspoloživosti mjerenja fer vrijednosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Nivo 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obaveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerenja;
- Nivo 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, koji su bilo direktno ili indirektno raspoloživi za imovinu i obaveze; i
- Nivo 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obaveze.

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

5.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

Sljedeća tabela daje analizu finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti na svaki datum izvještavanja po nivoima hijerarhije fer vrijednosti unutar koje je mjerenje fer vrijednosti kategorizovano. Ovi iznosi predstavljaju vrijednosti koje su prikazane u izvještaju o finansijskom položaju.

U hiljadama KM

31. decembar 2024.

Finansijska imovina	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužnički instrumenti	8.639.813	-	-	8.639.813
Monetarno zlato	555.157	-	-	555.157
UKUPNO	9.194.970	-	-	9.194.970

U hiljadama KM

31. decembar 2023.

Finansijska imovina	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužnički instrumenti	6.150.130	-	-	6.150.130
Monetarno zlato	175.459	-	-	175.459
UKUPNO	6.325.589	-	-	6.325.589

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti u izvještaju o finansijskom položaju koristeći zadnje poslijepodnevne cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu, preuzete sa zvaničnih servisa, a što odgovara Nivou 1 hijerarhije na datume izvještavanja. Za mjerenje fer vrijednosti dužničkih instrumenta koriste se tržišne cijene sa zvaničnog servisa Bloomberg, a za mjerenje fer vrijednosti monetarnog zlata koristi se cijena unce zlata preuzeta sa zvaničnog servisa Reuters.

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

5.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti

U hiljadama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	31. decembar 2024. Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	525.980	525.980
Depoziti kod inostranih banaka	6.786.228	6.786.228
Specijalna prava vučenja u MMF-u	4.771	4.771
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.128.901	1.041.621
Ostala finansijska imovina	4.121	4.121
	<u>8.450.001</u>	<u>8.362.721</u>
<i>Finansijska imovina klasifikovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit - izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Ukupno	8.477.814	8.390.534
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.959.215	7.959.215
Depoziti banaka	7.455.395	7.455.395
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	860.083	860.083
Ostale finansijske obaveze	250.245	250.245
Ukupno	16.524.938	16.524.938

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

5.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U hiljadama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	31. decembar 2023. Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	455.191	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	8.326.590	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.073	2.073
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.180.421	1.084.267
Ostala finansijska imovina	3.539	3.539
	9.967.814	9.871.660
<i>Finansijska imovina klasifikovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	9.995.627	9.899.473
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.565.108	7.565.108
Depoziti banaka	7.083.235	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	752.898	752.898
Ostale finansijske obaveze	68.423	68.423
Ukupno	15.469.664	15.469.664

Za finansijsku imovinu i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti, fer vrijednost ovih komponenti je razmotrena u svrhu objavljivanja podataka o njihovoj procijenjenoj fer vrijednosti. Uprava smatra da knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku, ostalih ulaganja i finansijskih obaveza po amortizovanom trošku, osim dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku predstavljaju razumnu procjenu njihove fer vrijednosti na datume izvještavanja. Navedena procjena je izvršena uvažavajući specifičan položaj Centralne banke kao vrhovne monetarne vlasti koja operira po aranžmanu valutnog odbora kao i dominantnu kratkoročnost ovih komponenti. Za više informacija pogledati [napomene 6.3.](#) i [8.](#)

Na datume izvještavanja, finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti pripadaju nivou 2 mjerenja fer vrijednosti, osim za dužničke instrumente po amortizovanom trošku koji pripadaju nivou 1 mjerenja jer je njihova fer vrijednost utvrđena istom tehnikom mjerenja koja se koristi za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Finansijska imovina po osnovu koje je Centralna banka izložena finansijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Gotovina u stranim valutama,
- Depoziti kod inostranih banaka (centralnih banaka, poslovnih banaka i BIS-a),
- Specijalna prava vučenja u MMF-u,
- Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- Monetarno zlato,
- Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku,
- Ostala finansijska imovina (potraživanja od rezidentnih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja) i
- Ostala ulaganja.

Na upravljanje deviznim rezervama i upravljanje finansijskim rizicima u procesu upravljanja deviznim rezervama u značajnoj mjeri utiču kretanja na finansijskim tržištima, prvenstveno kretanja na finansijskom tržištu eurozone, na koje utiče veliki broj različitih faktora, od koji su najvažnije mjere ECB-a i ostalih vodećih centralnih banaka na globalnom nivou.

Sve tri ključne kamatne stope ECB su smanjivane u junu, septembru, oktobru i decembru 2024. godine. Kamatna stopa na novčane depozite (*eng.* Deposit facility rate) je sa 4,00% koliko je iznosila na početku godine, do kraja godine smanjena na 3,00%. Kamatna stopa za glavne operacije refinansiranja (*eng.* Main refinancing operations rate) smanjena je sa 4,50% na 3,15%, a kamatna stopa za mogućnost posuđivanja (*eng.* Marginal lending facility rate) smanjena je sa 4,75% na 3,40%. Glavna determinanta monetarne politike ECB je i dalje nivo inflacije u eurozoni, sa ciljem da se dostigne srednjoročni ciljani nivo inflacije od 2,00%. Upravno vijeće ECB ističe kako se, pri određivanju monetarne politike, ne opredjeljuje unaprijed za određenu dinamiku promjene stopa, nego primjenjuje pristup koji se zasniva na najskorijim dostupnim podacima. Odluke Upravnog vijeća ECB o kamatnim stopama će, kako su naveli, zavisiti o procjeni budućih inflatornih kretanja na osnovu najskorijih makroekonomskih i finansijskih podataka, te dinamici temeljne inflacije i jačini transmisije monetarne politike.

Smanjivanje ključnih kamatnih stopa u eurozoni se, kao i prethodnih godina, odrazilo na kretanje tržišnih kamatnih stopa (euribor) i tržišnih prinosa na euroobveznice u 2024. godini. Polovinom godine je došlo do izraženijeg pada prinosa obveznica zemalja članica eurozone, a prinosi obveznica kraće ročnosti su takav trend uglavnom zadržali do kraja godine. S druge strane, prinosi obveznica srednje i duže ročnosti su krajem godine zabilježili određenu korekciju naviše, zbog očekivanja da naredna smanjenja kamatnih stopa ECB vjerovatno neće biti toliko intenzivna.

Pored toga, uticaj na ovakva kretanja prinosa imala su i očekivanja po pitanju buduće monetarne politike američkog Sistema federalnih rezervi (*eng.* Fed – Federal Reserve System). Američka centralna banka je tokom 2024. godine tri puta smanjila referentnu kamatnu stopu (u septembru, novembru i decembru) za ukupno 100 baznih poena.

Kriva prinosa državnih obveznica na finansijskom tržištu eurozone je i dalje inverzna u tekućem izvještajnom periodu, odnosno prinosi državnih obveznica dužih preostalih ročnosti do dospijeca i dalje su niži od kratkoročnih tržišnih prinosa i kratkoročnih kamatnih stopa na finansijskom tržištu eurozone.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neizvršenja ugovornih obaveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, države ili su investirana sredstva deviznih rezervi.

Upravljanje kreditnim rizikom ostvaruje se:

- ograničavanjem obima finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem ugovornih strana i emitenata na one s prihvatljivim kompozitnim kreditnim rejtingom,
- definisanjem ograničenja u pogledu koncentracije za investiranje kod svake pojedinačne ugovorne strane,
- ograničavanjem maksimalnog iznosa koji se može investirati u pojedinačne vrste finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem veličine emisije pojedinačnog vrijednosnog papira i
- ograničavanjem ročnosti investiranja.

Za sredstva koja su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno može rezultirati iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati [napomene 35](#) i [36](#)).

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Finansijska imovina za koju Centralna banka vrši izračun očekivanih kreditnih gubitaka obuhvata:

- depozite kod inostranih banaka,
- specijalna prava vučenja u MMF-u,
- dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- dužničke instrumente po amortizovanom trošku i
- ostalu finansijsku imovinu (potraživanja od rezidentnih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja).

Osnovni kriterij za definisanje ograničenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja kompozitni kreditni rejting. Kompozitni kreditni rejting predstavlja prosjek nivoa postojećih kreditnih rejtinga dodijeljenih određenom emitentu od strane najmanje dvije od tri kreditne rejting agencije (Standard & Poor's, Fitch Ratings ili Moody's).

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa AA minus (AA-) ili viši, Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa.

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa od BBB minus (BBB-) do A plus (A+), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku srednjeg nivoa.

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa nižeg od BBB minus (BBB-), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku visokog nivoa.

U nedostatku kreditnog rejtinga, Centralna banka procjenjuje kapacitet dužnika da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obaveze.

Model umanjenja vrijednosti finansijske imovine definiše tri faze raspodjele izloženosti, u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika kod inicijalnog priznavanja i na temelju promjena nivoa kreditnog rizika nakon inicijalnog priznavanja kao što je prikazano u nastavku:

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

1. Faza 1 raspodjele izloženosti – Finansijska imovina koju Centralna banka prilikom inicijalnog priznavanja tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog ili srednjeg nivoa alocira se u Fazu 1. Prema internim aktima Centralne banke, ulaganje deviznih sredstava koje podrazumijeva izlaganje kreditnom riziku visokog nivoa nije dozvoljeno. Svako ulaganje sredstava deviznih rezervi prilikom inicijalnog priznavanja alocira se u Fazu 1 raspodjele izloženosti.
2. Faza 2 raspodjele izloženosti – Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijska imovina koja je bila alocirana u Fazu 1 prelazi u Fazu 2.
3. Faza 3 raspodjele izloženosti – Ukoliko se finansijskoj imovini dodijeli status neispunjavanja obaveza (*eng. Default*), finansijska imovina prelazi u Fazu 3.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka vrši se ili na 12-mjesečnoj ili na cjeloživotnoj osnovi, u zavisnosti od toga koji je nivo kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine, da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja finansijske imovine ili je finansijska imovina kreditno umanjena.

Za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 1, vrši se obračun 12-mjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka, dok se za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 2 ili Fazu 3, vrši obračun cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Značajno povećanje kreditnog rizika, kao kriterija za transfer izloženosti u Fazu 2, predstavlja:

- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga za više od dva podioka u odnosu na datum inicijalnog priznavanja, osim u slučaju da se finansijska imovina i nakon smanjenja ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa na datum izvještavanja ili
- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine ispod investibilnog nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga, tj. ispod ocjene BBB minus (BBB-).

Finansijska imovina se ne može iz Faze 1 realocirati u Fazu 2 ukoliko Centralna banka smatra da dužnik koji nema dodijeljen kreditni rejting ima veliki kapacitet da uredno izmiruje dospjele ugovorne obaveze. U Fazu 2 ne može se alocirati ni finansijska imovina koja i nakon smanjenja nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga, ima nivo AA minus (AA-) ili viši, obzirom da se tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa.

Ukoliko se finansijski instrument sastoji iz više tranši koje su inicijalno priznate u različitim periodima i koje su u različitim periodima imale različite kompozitne kreditne rejtinge, uvažavajući konzervativni pristup, kao relevantno uzima se izračunato povećanje kreditnog rizika od najvišeg podioka.

Ukoliko je do promjene ocjene kreditnog rizika došlo uslijed promjene metodologije određene kreditne rejting agencije i ne radi se o značajnom povećanju kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, izloženosti se ne klasifikuju u Fazu 2.

Centralna banka može na osnovu vlastite analize za svaki individualni finansijski instrument odrediti alokaciju tog finansijskog instrumenta u Fazu 2 ili Fazu 3. Ukoliko su otklonjeni uzroci koji su doveli do alokacije finansijske imovine u Fazu 2, izloženost se može vratiti u Fazu 1, ali minimalno 90 dana nakon otklanjanja uzroka.

Pored navedenih kriterija, klasifikacija po fazama može se vršiti i na osnovu pretpostavke da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika ukoliko plaćanje kasni 30 ili više dana, pri čemu se finansijska imovina klasifikuje u Fazu 2 (*eng. underperforming*) ukoliko plaćanje kasni 30-89 dana. Finansijska imovina se klasifikuje u Fazu 3 (*eng. nonperforming*) ukoliko plaćanje kasni 90 ili više dana.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Definicija statusa neispunjavanja obaveza (*eng. Default*)

Kriterij za status neispunjavanja obaveza predstavljaju objektivni dokazi umanjenja vrijednosti, i to posebno:

- značajne finansijske poteškoće emitenta vrijednosnog papira,
- nepoštovanje ugovornih obaveza u smislu kašnjenja po obavezama glavnice i kamate,
- eventualno restrukturiranje ili izmjena postojećih uslova servisiranja obaveza po osnovu duga proizašlog iz finansijskog instrumenta iz razloga koji se odnose na finansijske poteškoće emitenta,
- vjerovatnoća bankrota i/ili likvidacije ili drugi oblik finansijske reorganizacije i/ili
- nestanak aktivnog tržišta za trgovanje.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubici se izračunavaju kao proizvod tri varijable: vjerovatnoće neispunjenja obaveza (*eng. PD - Probability of Default*), gubitka u slučaju neispunjenja obaveza (*eng. LGD - Loss Given Default*) i izloženosti (*eng. EAD - Exposure at Default*), koji se definišu kako slijedi:

- **Vjerovatnoća neispunjenja obaveza (PD)** predstavlja procjenu vjerovatnoće da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da ispunji svoje obaveze po osnovu duga. U izvještajnim periodima koristio se isti način kalkulacije PD-a u skladu sa metodologijom Centralne banke za izračun očekivanih kreditnih gubitaka koja je u primjeni od 1. januara 2019. godine.

Tokom 2024. godine izvršeno je ažuriranje parametara za izračun vjerovatnoće neispunjenja obaveze (*eng. default*) za izloženosti prema stranim bankama i izloženosti po osnovu stranih dužničkih instrumenata, u svjetlu percepcije porasta kreditnih rizika uslijed intenziviranja geopolitičkih tenzija i njihovog uticaja na svjetsku ekonomiju. Rezultat toga je veća vjerovatnoća neispunjenja obaveze za sve izloženosti koje imaju dodjeljene suverene i korporativne rejtinge od strane vodećih svjetskih agencija za ocjenu rejtinga, što je uzrokovalo veće iznose očekivanih kreditnih gubitaka. Za izračunavanje umanjenja vrijednosti, u skladu sa najboljim praksama u drugim centralnim bankama u regionu i u Evropskoj uniji, a koje su u obavezi primjene MSFI, Centralna banka kao parametar vjerovatnoće neispunjenja obaveza, koristi procjene na osnovu podataka iz tranzicionih matrica koje objavljuju kreditne rejting agencije i ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata vjerovatnoće neispunjenja obaveza.

Za izračunavanje vjerovatnoće neispunjenja obaveza procjene se rade na osnovu tranzicionih matrica za korporacije na globalnom nivou koje sadrže podatke o prosječnoj stopi jednogodišnje tranzicije odgovarajućeg dugoročnog nivoa kreditnog rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default. Na osnovu navedenih podataka vrše se procjene vjerovatnoće neispunjenja obaveza za izloženosti prema stranim komercijalnim bankama i stranim državama, odnosno stranim centralnim bankama i vladama, za koje je moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge. Pri procjeni vjerovatnoće neispunjenja obaveza za izloženosti prema stranim državama, odnosno stranim centralnim bankama i vladama, u obzir se uzima i prvi nenulti podatak o stopi jednogodišnje tranzicije nivoa suverenih rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default iz tranzicionih matrica za suverene rejtinge. Za izloženosti za koje nije moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge, u oba izvještajna perioda, koriste se ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata, odnosno pojednostavljeni pristup u skladu sa analizom trenutnog stanja i dosadašnjeg iskustva.

- **Gubitak u slučaju neispunjenja obaveza (LGD)** predstavlja procjenu procentualne izloženosti emitentu koja se u slučaju nastanka neispunjenja obaveza neće moći naplatiti. Za gubitak u slučaju neispunjenja obaveza se koristi konstantna vrijednost jednogodišnjeg LGD-a u iznosu od 45% u skladu s članom 161. Uredbe 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. godine (*eng. Capital Requirements Regulations* odnosno „CRR“).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

- **Izloženost (EAD)** predstavlja knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, odnosno knjigovodstveno stanje na dan inicijalnog priznavanja/na datum izvještavanja.

Iznos umanjenja vrijednosti za izloženosti koje su predmet individualne procjene se računa kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i vjerovatnoćom ponderisane sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova, diskontovane efektivnom kamatnom stopom, pri čemu se očekivani kreditni gubici diskontuju na datum izvještavanja, a ne na datum očekivanog neispunjenja obaveza ili na drugi datum.

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka, finansijski instrumenti se mogu svrstati u skupine, i to na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika, kako bi se omogućilo lakše provođenje analize radi pravovremenog utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Izračunavanje umanjenja vrijednosti za finansijske instrumente na kolektivnoj osnovi se kod izloženosti klasifikovanih u Fazu 1 vrši na 12-mjesečnom nivou, dok se za izloženosti klasifikovane u Fazu 2 izračunava cjeloživotni kreditni gubitak.

Uključivanje budućih (*eng. forward-looking*) informacija

Cilj umanjenja vrijednosti je priznati očekivane kreditne gubitke na cjeloživotnom periodu za finansijske instrumente kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, bez obzira da li se procjena radi na individualnoj ili kolektivnoj osnovi, uzimajući u obzir sve razumne i potkrijepljene informacije uključujući i one koje se odnose na budućnost.

U skladu sa navedenim, uključivanje budućih informacija u izračunavanje očekivanih gubitaka vrši se prilagođavanjem vjerovatnoće gubitka.

S obzirom da Centralna banka u svom portfoliju ima finansijske instrumente od izdavaoca različitih i po strukturi, kao i geografskoj rasprostranjenosti, s ciljem uključivanja budućih (*eng. forward-looking*) informacija pri izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka, Centralna banka se oslanja na predviđanja promjene rejtinga (*eng. outlook*) za pojedine instrumente odnosno izdavaoce.

Predviđanje smjera kretanja rejtinga na izračunatu vjerovatnoću gubitka: pozitivno, stabilno ili negativno predviđanje od strane tri najveće rejting agencije je uključeno u vjerovatnoću neispunjenja obaveza po principu jednakih vjerovatnoća.

Centralna banka za ocjenu umanjenja vrijednosti koristi individualni i kolektivni pristup.

S obzirom na strukturu i klasifikaciju portfolija, Centralna banka će svaku izloženost za koju se utvrdi objektivno umanjenje vrijednosti, odnosno status neispunjenja obaveza, posmatrati kao individualno značajnu izloženost i primjenjivati individualnu procjenu. Za individualni pristup ocjeni umanjenja vrijednosti koristi se ocjena kroz tri različita scenarija. Za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka nije nužno odrediti svaki mogući scenario, ali je potrebno uzeti u obzir rizik ili vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka na način koji odražava vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka i vjerovatnoću izostanka kreditnog gubitka, čak i kada je vjerovatnoća nastanka veoma mala.

6.1.1. Izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tabela prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja umanjenja vrijednosti i rezervacija za finansijsku imovinu na datume izvještavanja:

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)**

U hiljadama KM

	2024.				2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Depoziti kod inostranih banaka								
Na dan 1. januar	1.657	-	-	1.657	1.850	-	-	1.850
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	10.472	-	-	10.472	13.096	-	-	13.096
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(183)	-	-	(183)	(139)	-	-	(139)
Otpuštanja zbog prestanaka priznavanja oročenih depozita	(9.615)	-	-	(9.615)	(13.150)	-	-	(13.150)
Na dan 31. decembar	2.331	-	-	2.331	1.657	-	-	1.657
2. Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. januar	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dan 31. decembar	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Na dan 1. januar	904	-	-	904	910	-	-	910
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	2.299	-	-	2.299	619	-	-	619
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(46)	-	-	(46)	(28)	-	-	(28)
Otpuštanja zbog dospjelih instrumenata	(606)	-	-	(606)	(492)	-	-	(492)
<i>Neto povećanja tokom godine</i>	<i>1.647</i>	-	-	<i>1.647</i>	<i>99</i>	-	-	<i>99</i>
Neto otpuštanja zbog prodatih instrumenata	(37)	-	-	(37)	(105)	-	-	(105)
Na dan 31. decembar	2.514	-	-	2.514	904	-	-	904

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)**

U hiljadama KM

	2024.				2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
4. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Na dan 1. januar	219	-	-	219	225	-	-	225
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	199	-	-	199	3	-	-	3
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(12)	-	-	(12)	(9)	-	-	(9)
Otpuštanja zbog dospjelih instrumenata	(26)	-	-	(26)	-	-	-	-
Na dan 31. decembar	380	-	-	380	219	-	-	219
5. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. januar	6	-	601	607	6	-	601	607
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	6	-	-	6	7	-	-	7
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(6)	-	-	(6)	(7)	-	-	(7)
Na dan 31. decembar	6	-	601	607	6	-	601	607
Ukupno početno stanje na dan 1. januar	2.786	-	601	3.387	2.991	-	601	3.592
Ukupno neto povećanja / (otpuštanja) očekivanih kreditnih gubitaka tokom godine	2.445	-	-	2.445	(205)	-	-	(205)
Ukupno zaključno stanje na dan 31. decembar	5.231	-	601	5.832	2.786	-	601	3.387

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika****a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja je predmet umanjenja**

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku na datume izvještavanja, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju:

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	31. decembar 2024.				31. decembar 2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Gotovina u stranim valutama								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	525.980	-	-	525.980	455.191	-	-	455.191
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	525.980	-	-	525.980	455.191	-	-	455.191
Depoziti kod inostranih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	6.788.559	-	-	6.788.559	8.328.247	-	-	8.328.247
Umanjenje vrijednosti	(2.331)	-	-	(2.331)	(1.657)	-	-	(1.657)
Knjigovodstvena vrijednost	6.786.228	-	-	6.786.228	8.326.590	-	-	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	4.771	-	-	4.771	2.073	-	-	2.073
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	4.771	-	-	4.771	2.073	-	-	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.639.813	-	-	8.639.813	6.150.130	-	-	6.150.130
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke (priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	2.514	-	-	2.514	904	-	-	904
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.639.813	-	-	8.639.813	6.150.130	-	-	6.150.130

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)**

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	31. decembar 2024.				31. decembar 2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1.129.281	-	-	1.129.281	1.180.640	-	-	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(380)	-	-	(380)	(219)	-	-	(219)
Knjigovodstvena vrijednost	1.128.901	-	-	1.128.901	1.180.421	-	-	1.180.421
Ostala finansijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	4.127	-	601	4.728	3.545	-	601	4.146
Umanjenje vrijednosti	(6)	-	(601)	(607)	(6)	-	(601)	(607)
Knjigovodstvena vrijednost	4.121	-	-	4.121	3.539	-	-	3.539

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)****b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji nisu predmet umanjnja**

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Knjigovodstvene vrijednosti		
Monetarno zlato	555.157	175.459
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	582.970	203.272

Centralna banka ne drži kolaterale i ostala založna sredstva u cilju pokrivanja kreditnog rizika. Na dan 31. decembar 2024. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 601 hiljade KM (Na dan 31. decembar 2023. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 601 hiljade KM).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)****Koncentracija prema kreditnom rejtingu**

Sljedeće tabele predstavljaju analizu koncentracije finansijske imovine Centralne banke prema kompozitnom kreditnom rejtingu ugovorne strane na datume izvještavanja:

U hiljadama KM

31. decembar 2024.

Kreditni rejting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inostranih banaka	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Monetarno zlato	Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	3.590.164	-	2.413.995	-	142.730	-	-	6.146.889
AA+	-	601	-	1.830.820	-	285.063	-	-	2.116.484
AA	-	8.625	-	61.464	-	55.400	-	-	125.489
AA-	-	1.406.504	-	2.778.154	-	316.143	-	-	4.500.801
A+	-	877.999	-	-	-	-	-	-	877.999
A	-	472.428	-	131.506	-	41.279	-	-	645.213
A-	-	-	-	781.479	-	192.408	-	-	973.887
II ¹	-	432.238	4.771	-	555.157	-	-	27.813	1.019.979
BBB+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB	-	-	-	642.395	-	96.258	-	-	738.653
BBB-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bez rejtinga	525.980	-	-	-	-	-	4.728	-	530.708
Ukupno	525.980	6.788.559	4.771	8.639.813	555.157	1.129.281	4.728	27.813	17.676.102
Umanjenje vrijednosti	-	(2.331)	-	-	-	(380)	(607)	-	(3.318)
UKUPNO	525.980	6.786.228	4.771	8.639.813²	555.157	1.128.901	4.121	27.813	17.672.784

¹ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

² Rezervacije za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)**

U hiljadama KM

31. decembar 2023.

Kreditni rejting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inostranih banaka	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Monetarno zlato	Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	3.914.210	-	2.015.799	-	141.871	-	-	6.071.880
AA+	-	431	-	653.467	-	283.696	-	-	937.594
AA	-	836.324	-	1.578.434	-	221.715	-	-	2.636.473
AA-	-	806.995	-	723.414	-	146.741	-	-	1.677.150
A+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A	-	2.224.953	-	37.616	-	41.528	-	-	2.304.097
A-	-	-	-	683.479	-	191.383	-	-	874.862
II ³	-	545.334	2.073	-	175.459	-	-	27.813	750.679
BBB+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB	-	-	-	457.921	-	153.706	-	-	611.627
BBB-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bez rejtinga	455.191	-	-	-	-	-	4.146	-	459.337
Ukupno	455.191	8.328.247	2.073	6.150.130	175.459	1.180.640	4.146	27.813	16.323.699
Umanjenje vrijednosti	-	(1.657)	-	-	-	(219)	(607)	-	(2.483)
UKUPNO	455.191	8.326.590	2.073	6.150.130⁴	175.459	1.180.421	3.539	27.813	16.321.216

³ Međunarodne institucije (eng. International institutions)⁴ Rezervacije za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)****Geografska koncentracija rizika finansijske imovine sa izloženošću kreditnom riziku**

Sljedeće tabele daju informaciju o izloženosti finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku po bruto knjigovodstvenim vrijednostima, razvrstano po geografskim regijama na datume izvještavanja. Za potrebe ove objave, Centralna banka je razvrstala izloženosti po regijama na osnovu domicilne zemlje ugovorne strane:

31. decembar 2024. godine

U hiljadama KM	Zemlje		Bosna i Hercegovina	Ukupno
	EU zemlje	nečlanice EU		
Gotovina u stranim valutama	-	-	525.980	525.980
Depoziti kod inostranih banaka	3.834.332	2.954.227	-	6.788.559
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	4.771	-	4.771
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.553.500	86.313	-	8.639.813
Monetarno zlato	-	555.157	-	555.157
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.129.281	-	-	1.129.281
Ostala finansijska imovina	-	-	4.728	4.728
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ukupno	13.517.123	3.628.271	530.708	17.676.102
			Umanjenje vrijednosti	(3.318)
			UKUPNO	17.672.784

31. decembar 2023. godine

U hiljadama KM	Zemlje		Bosna i Hercegovina	Ukupno
	EU zemlje	nečlanice EU		
Gotovina u stranim valutama	-	-	455.191	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	4.967.125	3.361.122	-	8.328.247
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	2.073	-	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6.150.130	-	-	6.150.130
Monetarno zlato	-	175.459	-	175.459
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.180.640	-	-	1.180.640
Ostala finansijska imovina	-	-	4.146	4.146
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ukupno	12.297.905	3.566.457	459.337	16.323.699
			Umanjenje vrijednosti	(2.483)
			UKUPNO	16.321.216

Analiza kamatonosnih komponenti deviznih rezervi prema pojedinačnoj zemlji u kojoj su sredstva investirana je objavljena u [napomenama 8, 10 i 12](#).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine i instrumenata uslijed promjene uslova na finansijskim tržištima. Tržišni rizici sa kojima se Centralna banka susreće u svom poslovanju su: devizni rizik, kamatni rizik i rizik cijene zlata. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, s ciljem optimizacije povrata.

U svrhu kvantifikacije efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih rezervi Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR – Value at Risk). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku mjeru koja pokazuje najveći mogući gubitak portfolija deviznih rezervi koji može nastati uslijed promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva, uz određeni nivo pouzdanosti za određeni vremenski interval. Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovu srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfolija i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje nivo pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana.

Za izračunavanje vrijednosti VaR portfolija deviznih rezervi Centralne banke, uzimaju se u obzir sve pozicije u portfoliju deviznih rezervi koje su izložene tržišnim rizicima, odnosno deviznom, kamatnom i cjenovnom riziku. Na dan 31. decembar 2024. godine, izloženost deviznih rezervi Centralne banke (VaR uz nivo pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva u odnosu na KM, iznosi 73.590 hiljada KM (2023: 29.493 hiljade KM), što predstavlja ekvivalent 0,42% ukupne finansijske imovine (2023: 0,18% ukupne finansijske imovine).

Vrijednost pod rizikom u odnosu na 2023. godinu je povećana prvenstveno zbog povećanog rizika promjene eurske cijene monetarnog zlata (doprinos porastu VaR je 63,13%) i zbog povećanja kamatnog rizika portfolija deviznih rezervi Centralne banke (doprinos porastu VaR je 36,03%).

Vrijednosti VaR na datume izvještavanja izračunati su kao zbir komponentalnih vrijednosti VaR:

- za dio dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i depozita kod inostranih banaka (devizni VaR koji proističe iz promjene deviznih kurseva),
- za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (kamatni VaR koji proističe iz promjene tržišnih prinosa, odnosno promjene tržišne cijene dužničkih instrumenata) i
- za monetarno zlato (VaR zbog promjene eurske tržišne cijene monetarnog zlata).

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Kamatni rizik	37.528	21.641
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	35.314	7.477
Devizni rizik	748	375
Ukupno VaR	73.590	29.493

6.2.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obaveza uslijed promjene deviznog kursa. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom provodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obaveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.1. Devizni rizik (nastavak)**

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka obezbjeđuje strogim poštovanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio zvaničnih deviznih rezervi drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke.

Sljedeće tabele prikazuju deviznu poziciju Centralne banke na dan 31. decembar 2024. i 31. decembar 2023. godine:

31. decembar 2024.				Ostale strane valute		
U hiljadama KM	EUR	USD		KM	Ukupno	
Gotovina u stranim valutama	525.980	-	-	-	525.980	
Depoziti kod inostranih banaka	6.761.143	17.083	8.002	-	6.786.228	
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	4.771	-	4.771	
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.553.500	86.313	-	-	8.639.813	
Monetarno zlato	555.157	-	-	-	555.157	
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.128.901	-	-	-	1.128.901	
Ostala finansijska imovina	66	-	-	4.055	4.121	
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813	
Ukupno finansijska imovina	17.524.757	103.396	12.773	31.858	17.672.784	
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	7.959.215	7.959.215	
Depoziti banaka	623.510	-	-	6.831.885	7.455.395	
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	860.083	860.083	
Ostale finansijske obaveze	745	263	1	249.236	250.245	
Ukupno finansijske obaveze	624.255	263	1	15.900.419	16.524.938	
NETO DEVIZNA POZICIJA	16.900.502	103.133	12.772	(15.868.561)	1.147.846	

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.1. Devizni rizik (nastavak)**

31. decembar 2023.				Ostale strane valute		
U hiljadama KM	EUR	USD		KM	Ukupno	
Gotovina u stranim valutama	455.191	-	-	-	455.191	
Depoziti kod inostranih banaka	8.313.378	6.829	6.383	-	8.326.590	
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	2.073	-	2.073	
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6.150.130	-	-	-	6.150.130	
Monetarno zlato	175.459	-	-	-	175.459	
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.180.421	-	-	-	1.180.421	
Ostala finansijska imovina	63	-	-	3.476	3.539	
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813	
Ukupno finansijska imovina	16.274.652	6.829	8.456	31.279	16.321.216	
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	7.565.108	7.565.108	
Depoziti banaka	-	-	-	7.083.235	7.083.235	
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	752.898	752.898	
Ostale finansijske obaveze	561	23	1	67.838	68.423	
Ukupno finansijske obaveze	561	23	1	15.469.079	15.469.664	
NETO DEVIZNA POZICIJA	16.274.091	6.806	8.455	(15.437.800)	851.552	

Centralna banka nije izložena riziku promjene kursa EUR zbog aranžmana valutnog odbora čime je KM vezana za EUR po kursu 1 EUR = 1,95583 KM.

6.2.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa.

Kamatnim rizikom se upravlja propisivanjem ciljanog modifikovanog trajanja investiranih deviznih rezervi, praćenjem vrijednosti pod rizikom, te odabirom odgovarajućeg tržišnog indeksa koji, uz neophodna prilagođavanja, predstavlja referentni portfolio (benčmark) i propisivanjem maksimalnog iznosa dozvoljenog odstupanja povrata portfolija od povrata njemu odgovarajućeg benčmarka (greška praćenja).

Ciljano modifikovano trajanje se odgovarajućim propisima Centralne banke skraćuje ili produžuje, u zavisnosti od aktuelne strukture portfolija deviznih rezervi, aktuelnih tržišnih uslova i dostupnih očekivanja i prognoza, a u skladu sa strateškim opredjeljenjem da je maksimalan dozvoljeni rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina, a maksimalan dozvoljeni rok investiranja depozita kod inostranih banaka je jedna godina.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

Prema propisima važećim na datume izvještavanja, ciljano modifikovano trajanje ukupnog portfolija deviznih rezervi kojim upravlja Centralna banka iznosi 1,10 godina, uz dozvoljena odstupanja +/- 0,40 godina, dok ciljano modifikovano trajanje portfolija dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sa preostalim rokom do dospijeca dužim od godinu dana iznosi 2,20 godina uz dozvoljena odstupanja +/- 0,30 godina

Za sredstva deviznih rezervi koja su povjerena na upravljanje vanjskom portfolio menadžeru po osnovu sporazuma zaključenog sa Svjetskom bankom u okviru RAMP programa, dozvoljena odstupanja modifikovanog trajanja su +/- 0,25 godina od odgovarajućih benčmarka za USD i EUR portfolio dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ([napomena 10](#)).

Centralna banka kao osnovnu mjeru izloženosti kamatnom riziku koristi modifikovano trajanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Modifikovano trajanje je mjera osjetljivosti cijene finansijskog instrumenta na promjenu kamatne stope, odnosno tržišnog prinosa dužničkog instrumenta. Modifikovano trajanje se izražava kao broj godina i što je trajanje duže, veći je i kamatni rizik. Modifikovano trajanje portfolija se izračunava kao ponderisani prosjek dospijeca novčanih tokova pojedinačnih finansijskih instrumenata u portfoliju, pri čemu je ponder sadašnja vrijednost novčanog toka. Tokom četvrtog tromjesečja 2024. godine modifikovano trajanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, uključujući sredstva deviznih rezervi koja su povjerena na upravljanje vanjskom portfolio menadžeru, je blago produženo i iznosi 1,35 godina na dan 31. decembar 2024. godine (31. decembar 2023. godine: 0,97 godina), s obzirom da je poboljšana stabilnost valutnog odbora.

Sljedeće tabele prikazuju izloženost Centralne banke kamatnom riziku na datume izvještavanja, po knjigovodstvenoj vrijednosti instrumenata, kategorizovane (razvrstane u razrede ročnosti) prema kriteriju datuma ponovnog određivanja kamatnih stopa u skladu sa ugovornim aranžmanima (ugovorni novčani tokovi, kao npr. isplate kupona) ili datumom dospijeca instrumenata. U skladu s tim, kriterij za razvrstavanje instrumenata u razrede ročnosti za kuponske dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je datum dospijeca prve naredne isplate kupona, dok se diskontni dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te dužnički instrumenti po amortizovanom trošku i depoziti kod inostranih banaka razvrstavaju u razrede ročnosti prema datumu dospijeca instrumenta:

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)****31. decembar 2024.**

U hiljadama KM	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Beskamatno	Ukupno
	mjeseca	do 12	do 3	godine		
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	525.980	525.980
Depoziti kod inostranih banaka	6.193.032	571.034	-	-	22.162	6.786.228
Specijalna prava vučenja u MMF-u	4.742	-	-	-	29	4.771
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.986.605	5.602.376	-	-	50.832	8.639.813
Monetarno zlato	-	-	-	-	555.157	555.157
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	-	58.664	231.159	836.608	2.470	1.128.901
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	4.121	4.121
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	9.184.379	6.232.074	231.159	836.608	1.188.564	17.672.784
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	7.959.215	7.959.215
Depoziti banaka	7.454.281	-	-	-	1.114	7.455.395
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	860.083	860.083
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	250.245	250.245
Ukupno finansijske obaveze	7.454.281	-	-	-	9.070.657	16.524.938
KAMATNA NEUSKLADENOST	1.730.098	6.232.074	231.159	836.608	(7.882.093)	1.147.846

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)****31. decembar 2023.****U hiljadama KM**

	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	455.191	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	7.465.786	824.722	-	-	36.082	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.053	-	-	-	20	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.321.372	4.827.264	-	-	1.494	6.150.130
Monetarno zlato	-	-	-	-	175.459	175.459
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	-	58.271	153.916	965.658	2.576	1.180.421
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	3.539	3.539
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	8.789.211	5.710.257	153.916	965.658	702.174	16.321.216
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	7.565.108	7.565.108
Depoziti banaka	7.082.560	-	-	-	675	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	752.898	752.898
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	68.423	68.423
Ukupno finansijske obaveze	7.082.560	-	-	-	8.387.104	15.469.664
KAMATNA NEUSKLADENOST	1.706.651	5.710.257	153.916	965.658	(7.684.930)	851.552

Analiza osjetljivosti bazirana na scenarijima predefinisanih promjena tržišnih prinosa

U svrhu kvantifikacije efekata izloženosti deviznih rezervi kamatnom riziku, kao dopunu VaR analize, koristi se stres test (analiza osjetljivosti) koji na bazi modifikovanog trajanja portfolija dužničkih instrumenata predviđa mogući efekat promjene kamatnih stopa (tržišnih prinosa) na finansijsku imovinu Centralne banke.

Za Centralnu banku je najvažniji scenario mogući neočekivani skok kamatnih stopa (pad tržišnih cijena dužničkih instrumenata), tako da se izračunava uticaj na finansijsku imovinu u slučaju porasta kamatnih stopa (pomjeranja krive prinosa na euro obveznice na gore) prema pretpostavljenom scenariju (predefinisani porasti).

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik bazirana na scenarijima predefinisanih promjena tržišnih prinosa (kamatnih stopa) izraženih u baznim poenima (b.p.) pokazuje koji su efekti promjene nivoa krive prinosa obveznica u eurozoni (kriva prinosa na euro obveznice) na vrijednost finansijske imovine banke na izvještajne datume.

Efekti promjene nivoa krive prinosa na euro obveznice predstavljaju pad tržišnih vrijednosti dužničkih instrumenata za predefinisane poraste kamatnih stopa za 1, 50, 100 ili 200 baznih poena. Ova analiza pretpostavlja da su sve ostale varijable nepromijenjene na posmatrane izvještajne datume.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)**

Analiza osjetljivosti - scenariji pretpostavljenih promjena tržišnih prinosa na dan 31. decembar 2024.

Promjena tržišnih prinosa	+/- 1 b.p.	+/- 50 b.p.	+/- 100 b.p.	+/- 200 b.p.
Promjena finansijske imovine (u hiljadama KM)	(1.048)/1.048	(52.419)/52.419	(104.837)/104.837	(209.674)/209.674

Analiza osjetljivosti - scenariji pretpostavljenih promjena tržišnih prinosa na dan 31. decembar 2023.

Promjena tržišnih prinosa	+/- 1 b.p.	+/- 50 b.p.	+/- 100 b.p.	+/- 200 b.p.
Promjena finansijske imovine (u hiljadama KM)	(595)/595	(29.739)/29.739	(59.478)/59.478	(118.957)/118.957

U slučaju scenarija pomjeranja krive prinosa na euro obveznice na gore za 1 b.p. (0,01%), finansijska imovina Centralne banke bi na dan 31. decembar 2024. godine bila smanjena za 1.048 hiljada KM (Na dan 31. decembar 2023. godine: 595 hiljada KM).

U slučaju scenarija pomjeranja krive prinosa na euro obveznice na dole za 1 b.p. (0,01%), finansijska imovina Centralne banke bi na dan 31. decembar 2024. godine bila veća za 1.048 hiljada KM (Na dan 31. decembar 2023. godine: 595 hiljada KM).

Efekti na vrijednost finansijske imovine u slučaju scenarija većih pomjeranja (+/- 50 b.p., +/- 100 b.p., ili +/-200 b.p.) krive prinosa na euro obveznice, bili bi proporcionalni efektima promjene vrijednosti finansijske imovine uzrokovanim navedenim pomjeranjima krive prinosa za +/- 1 b.p. (+/- 0,01%).

6.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brznoj likvidaciji dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uslovi nepovoljni i također i kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena.

Likvidnost portfolija deviznih rezervi je obezbjeđena držanjem dovoljnog iznosa likvidnih instrumenata u portfoliju.

Pod pojmom likvidne imovine definiše se imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcijske troškove i čija je vrijednost najbliža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obavezu garantovanja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti obezbjeđena ročnom usklađenošću deviznih rezervi Centralne banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.3. Rizik likvidnosti (nastavak)**

Analiza ročnosti

Ročnost finansijskih obaveza Centralne banke na datume izvještavanja prikazana je u tabelama u nastavku na osnovu preostalog ugovornog dospjeća od datuma izvještavanja.

Novčanice i kovanice u opticaju su raspoređene u period do tri mjeseca.

31. decembar 2024.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	
U hiljadama KM	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	Ukupno
		mjeseci	godine	godine	dospjeća	
Novčanice i kovanice u opticaju	7.959.215	-	-	-	-	7.959.215
Depoziti banaka	7.455.395	-	-	-	-	7.455.395
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	860.083	-	-	-	-	860.083
Ostale finansijske obaveze	5.938	244.307	-	-	-	250.245
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	16.280.631	244.307	-	-	-	16.524.938

31. decembar 2023.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	
U hiljadama KM	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	Ukupno
		mjeseci	godine	godine	dospjeća	
Novčanice i kovanice u opticaju	7.565.108	-	-	-	-	7.565.108
Depoziti banaka	7.083.235	-	-	-	-	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	752.898	-	-	-	-	752.898
Ostale finansijske obaveze	4.104	64.319	-	-	-	68.423
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	15.405.345	64.319	-	-	-	15.469.664

Kamatonosne komponente deviznih rezervi, analizirane prema njihovoj preostaloj ugovorenoj ročnosti u odnosu na datume izvještavanja, su objavljene u [napomenama 8, 10 i 12](#).

7. GOTOVINA U STRANIM VALUTAMA

Gotovina u stranim valutama predstavlja gotovinu koja se drži u trezorima Centralne banke. Na datum izvještavanja, ukupan iznos gotovine u stranim valutama se drži u EUR valuti (31. decembar 2023. godine: Ukupan iznos gotovine u stranim valutama se držao u EUR valuti).

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovina u stranim valutama je uključena u novac i novčane ekvivalente ([napomena 33](#)).

8. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA

Depoziti kod inostranih banaka predstavljaju investirana sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja se drže na računima inostranih banaka i međunarodnih finansijskih institucija. Depoziti kod inostranih banaka uključuju depozite po viđenju i oročene depozite i drže se kod inostranih banaka zemalja eurozone i zemalja van eurozone ([napomena 6.1.2](#)).

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, depoziti u stranoj valuti po viđenju i depoziti u stranoj valuti sa rokom dospijeca do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja, su uključeni u novac i novčane ekvivalente. Naredna tabela prikazuje analizu depozita kod inostranih banaka za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Depoziti po viđenju	1.547.796	1.811.641
Oročeni depoziti do 3 mjeseca ili kraće od datuma sticanja	3.575.469	4.744.565
Umanjenje vrijednosti	(1.884)	(1.486)
Uključeno u novac i novčane ekvivalente (napomena 33)	5.121.381	6.554.720
Oročeni depoziti preko 3 mjeseca od datuma sticanja	1.665.294	1.772.041
Umanjenje vrijednosti	(447)	(171)
Ukupno	1.664.847	1.771.870
UKUPNO	6.786.228	8.326.590

8. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Naredna tabela prikazuje stanja oročenih depozita i depozita po viđenju sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Oročeni depoziti:		
EUR	5.240.763	6.512.976
USD	-	3.630
	5.240.763	6.516.606
Umanjenje vrijednosti	(2.117)	(1.520)
Ukupno	5.238.646	6.515.086
Depoziti po viđenju:		
EUR	1.522.704	1.802.057
USD	17.087	3.199
CHF	5.893	4.325
GBP	2.112	2.060
	1.547.796	1.811.641
Umanjenje vrijednosti	(214)	(137)
Ukupno	1.547.582	1.811.504
UKUPNO	6.786.228	8.326.590

Prosječne kamatne stope na oročene depozite denominovane u EUR valuti u 2024. godini se kreću u rasponu od 2,21% do 4,03% godišnje (2023: Prosječne kamatne stope na oročene depozite denominovane u EUR valuti su se kretale u rasponu od 1,95% do 4,12% godišnje).

Prosječne kamatne stope na depozite po viđenju denominovane u EUR valuti u 2024. godini se kreću u rasponu od 0,00% do 4,00% godišnje (2023: Prosječne kamatne stope na depozite po viđenju denominovane u EUR valuti su se kretale u rasponu od 0,00% do 4,00% godišnje).

Depoziti kod inostranih banaka uključuju obračunatu kamatu u iznosu od 22.162 hiljade KM na dan 31. decembar 2024. godine (31. decembar 2023. godine: Uključivali su neto obračunatu kamatu u iznosu od 36.082 hiljade KM).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na depozite kod inostranih banaka iznosi 3,73% za 2024. godinu (2023: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 3,19%).

Naredna tabela prikazuje analizu oročenih depozita kod inostranih banaka prema preostaloj ugovorenoj ročnosti u odnosu na datume izvještavanja:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Do mjesec dana	3.625.697	3.983.673
Od jednog do dva mjeseca	514.532	960.845
Od dva do tri mjeseca	526.785	738.995
Od tri do četiri mjeseca	267.875	298.167
Od četiri do dvanaest mjeseci	305.874	534.926
Ukupno	5.240.763	6.516.606
Umanjenje vrijednosti	(2.117)	(1.520)
UKUPNO	5.238.646	6.515.086

8. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Analiza depozita kod inostranih banaka prema vrsti finansijske institucije u kojoj su sredstva investirana data je sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Inostrane komercijalne banke		
Oročeni depoziti	1.906.111	2.739.866
Prekonoćni depoziti	1.493.276	1.199.902
Depoziti po viđenju	14.213	4.506
	3.413.600	3.944.274
Inostrane centralne banke		
Oročeni depoziti	1.423.857	2.038.953
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	1.518.864	1.799.686
	2.942.721	3.838.639
Međunarodne finansijske institucije		
Oročeni depoziti	417.519	537.885
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	14.719	7.449
	432.238	545.334
Ukupno	6.788.559	8.328.247
Umanjenje vrijednosti (napomena 6.1.1.)	(2.331)	(1.657)
UKUPNO	6.786.228	8.326.590

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za depozite kod inostranih banaka na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 6.1.2.](#)

8. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

U hiljadama KM		31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Švicarska			
	Oročeni depoziti	2.472.067	2.257.205
	Depoziti po viđenju	14.719	7.449
		2.486.786	2.264.654
Njemačka			
	Oročeni depoziti	117.388	-
	Depoziti po viđenju	1.516.489	1.052.667
		1.633.877	1.052.667
Francuska			
	Oročeni depoziti	1.405.081	1.682.242
	Depoziti po viđenju	2.180	278.492
		1.407.261	1.960.734
Luksemburg			
	Oročeni depoziti	779.388	1.481.122
	Depoziti po viđenju	2.940	374.134
		782.328	1.855.256
Velika Britanija			
	Oročeni depoziti	466.839	1.096.037
	Depoziti po viđenju	-	-
		466.839	1.096.037
Belgija			
	Oročeni depoziti	-	-
	Depoziti po viđenju	8.625	-
		8.625	-
Nizozemska			
	Oročeni depoziti	-	-
	Depoziti po viđenju	2.242	98.468
		2.242	98.468
SAD			
	Oročeni depoziti	-	-
	Depoziti po viđenju	601	431
		601	431
Ukupno oročeni depoziti		5.240.763	6.516.606
Ukupno depoziti po viđenju		1.547.796	1.811.641
Umanjenje vrijednosti		(2.331)	(1.657)
UKUPNO		6.786.228	8.326.590

9. SPECIJALNA PRAVA VUČENJA U MMF-u

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Račun specijalnih prava vučenja u MMF-u	4.742	2.053
Obračunata kamata	29	20
Ukupno	4.771	2.073
Umanjenje vrijednosti	-	-
UKUPNO	4.771	2.073

Promjene po osnovu specijalnih prava vučenja u MMF-u u izvještajnim periodima su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	2024.	2023.
Na dan 1. januar	2.073	149
Novčani prilivi po računu specijalnih prava vučenja	68.282	75.937
Novčani odlivi	(65.830)	(73.705)
Prihodi od kamata po računu specijalnih prava vučenja	240	189
Naplata obračunate kamate	(232)	(171)
Neto dobiti / (gubici) od kursnih razlika	238	(326)
Na dan 31. decembar	4.771	2.073

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima specijalna prava vučenja u MMF-u su uključena u novac i novčane ekvivalente ([napomena 33](#)).

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja eurozone i zemalja van eurozone. Portfolio ovih dužničkih instrumenata se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom.

Na datum izvještavanja, dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominovani u EUR i USD valuti (31. decembar 2023. godine: Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su bili denominovani u EUR valuti).

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je prikazana sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Kuponski dužnički instrumenti	6.781.033	4.476.401
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	64.195	29.919
	6.845.228	4.506.320
Diskontni dužnički instrumenti	1.807.948	1.672.235
Obračunati (diskont) na diskontne dužničke instrumente	(13.363)	(28.425)
	1.794.585	1.643.810
UKUPNO	8.639.813	6.150.130

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Naredna tabela prikazuje strukturu portfolija dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u zavisnosti od toga da li sredstvima deviznih rezervi upravlja Centralna banka ili su povjerena vanjskom portfoliju menadžeru na upravljanje:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Dužnički instrumenti kojima upravlja Centralna banka	8.062.986	6.150.130
Dužnički instrumenti povjereni na upravljanje vanjskom portfoliju menadžeru	576.827	-
UKUPNO	8.639.813	6.150.130

Naredna tabela prikazuje stanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:		
EUR	8.553.500	6.150.130
USD	86.313	-
UKUPNO	8.639.813	6.150.130

Na datum izvještavanja, dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kojima upravlja vanjski portfoliju menadžer iznose 576.827 hiljada KM i drže se u EUR valuti u iznosu od 490.514 hiljada KM odnosno u USD valuti u iznosu od 86.313 hiljada KM.

Na dan 31. decembar 2024. godine rezervacije za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente, priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iznose 2.514 hiljada KM (31. decembar 2023. godine: 904 hiljade KM). Tokom 2024. godine, neto povećanja po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke, priznata u dobit ili gubitak, iznose 1.647 hiljada KM (2023: Neto povećanja 99 hiljada KM). Za više informacija pogledati [napomene 6.1.1](#) i [26](#).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu iznosi 2,79% za 2024. godinu (2023: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 0,75%).

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani prema zemlji u koju su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

	31. decembar 2024.		31. decembar 2023.	
	U hiljadama KM	%	U hiljadama KM	%
<i>Francuska</i>	1.977.683	22,89	1.578.434	25,67
<i>Njemačka</i>	1.422.155	16,46	1.842.371	29,96
<i>Austrija</i>	916.221	10,60	303.826	4,94
<i>Nizozemska</i>	905.753	10,48	173.428	2,82
<i>Finska</i>	828.286	9,59	349.641	5,69
<i>Belgija</i>	800.471	9,26	683.296	11,11
<i>Španija</i>	781.479	9,05	683.479	11,11
<i>Italija</i>	642.395	7,44	457.921	7,45
<i>Slovačka</i>	131.506	1,52	37.616	0,60
<i>SAD</i>	86.313	1,00	-	-
<i>Luksemburg</i>	86.087	1,00	-	-
<i>Irska</i>	61.464	0,71	40.118	0,65
UKUPNO	8.639.813	100,00	6.150.130	100,00

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 6.1.2.](#)

Promjene po osnovu dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	2024.	2023.
Na dan 1. januar	6.150.130	5.887.589
Kupovine tokom godine	7.004.418	4.741.235
Prodaje tokom godine	(290.228)	(987.892)
Prihodi od kamata priznati tokom godine (napomena 22)	221.908	69.366
Efekti negativnih kamatnih stopa priznati tokom godine (napomena 22)	-	(4.427)
Dospjeća dužničkih instrumenata	(4.417.956)	(3.640.509)
Dospjeća kupona	(78.788)	(29.186)
Neto nerealizovana promjena fer vrijednosti tokom godine	44.159	113.948
Neto dobiti od kursnih razlika	6.162	-
Transakcijski troškovi	8	6
Na dan 31. decembar	8.639.813	6.150.130

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani po njihovom preostalom ugovorenom dospjeću u odnosu na datume izvještavanja, su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Do tri mjeseca	1.604.277	716.892
Od tri do dvanaest mjeseci	2.595.687	2.943.406
Od jedne do tri godine	3.111.784	2.414.490
Preko tri godine	1.328.065	75.342
UKUPNO	8.639.813	6.150.130

11. MONETARNO ZLATO

Na datume izvještavanja, vrijednosti ulaznih podataka za izračun fer vrijednosti monetarnog zlata su date u sljedećoj tabeli:

Na dan	Količina unci	Cijena jedne unce u KM	Fer vrijednost monetarnog zlata na dan u hiljadama KM
31. decembar 2024.	112.000	4.956,76	555.157
31. decembar 2023.	48.000	3.655,40	175.459

11. MONETARNO ZLATO (NASTAVAK)

Promjene po osnovu monetarnog zlata u izvještajnim periodima su date u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	2024.	2023.
Na dan 1. januar	175.459	160.040
Kupovine tokom godine	312.933	-
Neto nerealizovana promjena u fer vrijednosti tokom godine	66.765	15.419
Na dan 31. decembar	555.157	175.459

12. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja eurozone sa namjerom držanja do njihovog dospijeca. Na datume izvještavanja, ovaj portfolio se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih kuponskih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku su denominovani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku je prikazana sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Kuponski dužnički instrumenti	1.126.811	1.178.064
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	2.470	2.576
Ukupno	1.129.281	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(380)	(219)
UKUPNO	1.128.901	1.180.421

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po amortizovanom trošku iznosi 1,02% za 2024. godinu (2023. godina: 1,01%).

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani prema zemlji u koju su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

	31. decembar 2024.		31. decembar 2023.	
	U hiljadama KM	%	U hiljadama KM	%
<i>Francuska</i>	223.587	19,80	221.715	18,78
<i>Španija</i>	192.408	17,04	191.383	16,21
<i>Austrija</i>	191.421	16,95	190.662	16,15
<i>Italija</i>	96.258	8,52	153.706	13,02
<i>Finska</i>	93.642	8,29	93.034	7,88
<i>Belgija</i>	92.556	8,20	91.810	7,78
<i>Njemačka</i>	58.893	5,22	58.887	4,99
<i>Nizozemska</i>	56.288	4,98	55.710	4,72
<i>Irska</i>	55.400	4,91	54.933	4,65
<i>Slovačka</i>	41.279	3,66	41.528	3,52
<i>Luksemburg</i>	27.549	2,43	27.272	2,30
Ukupno	1.129.281	100,00	1.180.640	100,00
Umanjenje vrijednosti	(380)		(219)	
UKUPNO	1.128.901		1.180.421	

12. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (NASTAVAK)

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po amortizovanom trošku na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 6.1.2.](#)

Promjene po osnovu dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	2024.	2023.
Na dan 1. januar	1.180.421	1.172.862
Prihodi od kamata priznati tokom godine (napomena 22)	11.858	11.912
Dospijeća dužničkih instrumenata	(59.100)	-
Dospijeća kupona	(4.117)	(4.359)
Neto umanj enje / povećanje vrijednosti tokom godine	(161)	6
Na dan 31. decembar	1.128.901	1.180.421

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani po njihovom preostalom ugovorenom dospijeću u odnosu na datume izvještavanja, su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Do tri mjeseca	-	-
Od tri do dvanaest mjeseci	58.893	58.406
Od jedne do tri godine	231.308	154.187
Preko tri godine	839.080	968.047
Ukupno	1.129.281	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(380)	(219)
UKUPNO	1.128.901	1.180.421

13. OSTALA IMOVINA

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Potraživanja od rezidentnih banaka	2.596	2.526
Žiro računi (napomena 33)	1.081	642
Potraživanja od službenika po osnovu manjka gotovog novca	601	601
Ostala razna finansijska imovina	450	377
Ukupno	4.728	4.146
Umanjenje vrijednosti	(607)	(607)
Ukupno ostala finansijska imovina	4.121	3.539
Unaprijed plaćeni troškovi za proizvodnju novčanica i kovanica	10.902	11.062
Unaprijed plaćeni troškovi za administrativno poslovanje	1.742	1.367
Numizmatičke zbirke	1.468	1.198
Ostala razna nefinansijska imovina	228	218
Ukupno ostala nefinansijska imovina	14.340	13.845
UKUPNO	18.461	17.384

13. OSTALA IMOVINA (NASTAVAK)

Kako je objavljeno u [napomeni 3.9](#), unaprijed plaćeni troškovi za proizvodnju novčanica i kovanica se početno priznaju kao odgođeni troškovi i naknadno se amortizuju priznavanjem troškova tokom perioda od pet godina. Za više informacija pogledati [napomenu 30](#).

14. NEKRETNINE I OPREMA

U hiljadama KM	Zemljište i zgrade	Oprema i namještaj	Vozila	Ostalo	Imovina u pripremi	Nekretnine i oprema ukupno
Nabavna vrijednost						
Na dan 1. januar 2023.	49.674	26.469	1.402	1.059	130	78.734
Nabavke	-	-	-	-	1.184	1.184
Prenos na upotrebu	-	1.144	-	21	(1.165)	-
Otpisi i otuđenja	-	(769)	(178)	(8)	-	(955)
Na dan 31. decembar 2023.	49.674	26.844	1.224	1.072	149	78.963
Nabavke	-	-	-	-	3.417	3.417
Prenos na upotrebu	-	3.049	265	115	(3.429)	-
Vraćeno u upotrebu	-	7	-	-	-	7
Otpisi i otuđenja	-	(1.160)	-	(1)	-	(1.161)
Na dan 31. decembar 2024.	49.674	28.740	1.489	1.186	137	81.226
Akumulirana amortizacija						
Na dan 1. januar 2023.	7.713	20.231	1.338	917	-	30.199
Trošak amortizacije	580	1.736	61	27	-	2.404
Otpisi i otuđenja	-	(764)	(178)	(8)	-	(950)
Na dan 31. decembar 2023.	8.293	21.203	1.221	936	-	31.653
Trošak amortizacije	580	1.668	6	24	-	2.278
Vraćeno u upotrebu	-	4	-	-	-	4
Otpisi i otuđenja	-	(1.159)	-	(1)	-	(1.160)
Na dan 31. decembar 2024.	8.873	21.716	1.227	959	-	32.775
Neto knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 1. januar 2024.	41.381	5.641	3	136	149	47.310
Na dan 31. decembar 2024.	40.801	7.024	262	227	137	48.451

Centralna banka je kupila zemljište na osnovu ugovora sa Opštinom Centar za izgradnju poslovne zgrade Glavne jedinice Sarajevo. Opština Centar je naknadno donijela rješenje o odbijanju izdavanja urbanističke saglasnosti koje je postalo konačno rješenjem nadležnog kantonalnog Ministarstva nakon provođenja drugostepenog pravnog postupka.

Na datume izvještavanja, Centralna banka vodi dva sudska postupka po pitanju kupljenog zemljišta od kojih se jedan odnosi na raskid ugovora o kupovini zemljišta sa Opštinom Centar i naknadu štete, a drugi na poništenje rješenja nadležnog kantonalnog Ministarstva. Centralna banka je zakonski vlasnik zemljišta i nema neizvršenih ugovornih obaveza prema Opštini Centar kao prodavcu zemljišta.

Izuzev navedenog, Centralna banka nije imala nikakvih drugih terećenja po osnovu svojih nekretnina i opreme na datume izvještavanja.

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

U hiljadama KM	Softveri i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Nematerijalna imovina ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 1. januar 2023.	15.953	-	15.953
Nabavke	-	410	410
Prenos na upotrebu	410	(410)	-
Otpisi i otuđenja	(310)	-	(310)
Na dan 31. decembar 2023.	16.053	-	16.053
Nabavke	-	389	389
Prenos na upotrebu	307	(307)	-
Na dan 31. decembar 2024.	16.360	82	16.442
Akumulirana amortizacija			
Na dan 1. januar 2023.	15.109	-	15.109
Trošak amortizacije	390	-	390
Otpisi i otuđenja	(310)	-	(310)
Na dan 31. decembar 2023.	15.189	-	15.189
Trošak amortizacije	341	-	341
Na dan 31. decembar 2024.	15.530	-	15.530
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 1. januar 2024.	864	-	864
Na dan 31. decembar 2024.	830	82	912

16. OSTALA ULAGANJA

Struktura ostalih ulaganja je sljedeća:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
<i>Vlasnički instrumenti</i>		
Dionice BIS-a	27.803	27.803
Dionice SWIFT-a	10	10
UKUPNO	27.813	27.813

BIS banka je specijalizovana međunarodna finansijska institucija u vlasništvu i pod upravom 63 centralne banke širom svijeta čija je osnovna uloga da podstiče saradnju među centralnim bankama, teži da obezbijedi monetarnu i finansijsku stabilnost i posreduje u finansijskim transakcijama između centralnih banaka. Dionice BIS banke su isključivo u vlasništvu centralnih banaka i monetarnih vlasti.

SWIFT je međunarodno udruženje u vlasništvu finansijskih institucija koje su njegovi članovi.

Dionicama BIS-a i SWIFT-a se ne trguje.

16. OSTALA ULAGANJA (NASTAVAK)

Centralna banka posjeduje obične dionice BIS banke po nominalnoj vrijednosti od 5.000 SDR po dionici, plaćenih u iznosu od 25% njihove nominalne vrijednosti od strane bivše Jugoslavije. U skladu sa Statutom BIS-a, preostalih 75% nominalne vrijednosti dionica se uplaćuje od strane Centralne banke po pozivu BIS-a. Centralna banka ima pravo na dividendu po osnovu ovih dionica ([napomena 27](#)).

Dionice SWIFT-a se sastoje od dvije obične dionice i njihova ukupna vrijednost je 10 hiljada KM.

Dionice BIS-a i SWIFT-a predstavljaju nekotirane vlasničke instrumente čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi i stoga se evidentiraju po trošku sticanja.

17. NOVČANICE I KOVANICE U OPTICAJU

Promjene po osnovu novčanica i kovanica u opticaju tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM

	<u>2024.</u>	<u>2023.</u>
Na dan 1. januar	7.565.108	7.436.097
Neto porast vrijednosti novčanica i kovanica u opticaju tokom godine	394.107	129.011
Na dan 31. decembar	7.959.215	7.565.108

Apoenska struktura i količina novčanica i kovanica u opticaju je prikazana u sljedećoj tabeli:

	Apoen	31. decembar 2024.		31. decembar 2023.	
		Komada	Vrijednost u hiljadama KM	Komada	Vrijednost u hiljadama KM
Kovanice	0,05	109.898.527	5.495	101.836.346	5.092
Kovanice	0,10	149.895.239	14.990	144.279.167	14.428
Kovanice	0,20	109.885.948	21.977	106.401.362	21.280
Kovanice	0,50	53.734.646	26.867	49.610.221	24.805
Kovanice	1	79.209.267	79.209	74.067.545	74.068
Kovanice	2	23.915.604	47.831	21.957.007	43.914
Kovanice	5	17.972.643	89.863	16.301.766	81.509
Ukupno kovanice			286.232		265.096
Novčanice	10	16.767.446	167.674	15.705.792	157.058
Novčanice	20	13.284.351	265.687	12.168.451	243.369
Novčanice	50	27.517.579	1.375.879	27.815.563	1.390.778
Novčanice	100	49.493.662	4.949.366	45.958.334	4.595.833
Novčanice	200	4.571.881	914.377	4.564.870	912.974
Ukupno novčanice			7.672.983		7.300.012
UKUPNO			7.959.215		7.565.108

18. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Depoziti rezidentnih banaka		
<i>KM</i>	6.830.771	7.082.560
<i>EUR</i>	623.510	-
	7.454.281	7.082.560
Računi rezervi organizacionih jedinica Centralne banke	1.081	642
Posebni depoziti rezidentnih banaka – blokirana sredstva	33	33
UKUPNO	7.455.395	7.083.235

Depoziti rezidentnih banaka služe za ispunjavanje politike obavezne rezerve Centralne banke, za poravnanje platnih transakcija između rezidentnih banaka međusobno, kao i za transakcije rezidentnih banaka sa Centralnom bankom. Na dan 31. decembar 2024. godine ukupan iznos depozita rezidentnih banaka od 7.454.281 hiljadu KM predstavlja depozite 22 rezidentne banke (31. decembar 2023. godine: Iznos od 7.082.560 hiljada KM je predstavljao depozite 22 rezidentne banke).

Depoziti rezidentnih banaka uključuju obračunatu naknadu po osnovu politike obavezne rezerve u iznosu od 1.286 hiljada KM na dan 31. decembar 2024. godine (31. decembar 2023. godine: Uključivali su obračunatu naknadu u iznosu od 1.181 hiljadu KM).

Od 1. januara 2024. godine Centralna banka primjenjuje novi okvir obavezne rezerve za rezidentne banke. Novi okvir obavezne rezerve propisuje obavezu rezidentnim bankama da izdvajaju i održavaju obaveznu rezervu u KM i EUR valuti, na računima rezervi u KM i u EUR valuti. Obavezna rezerva se obračunava kao obavezna rezerva u KM na osnovicu u domaćoj valuti i obavezna rezerva u EUR na deviznu osnovicu primjenjujući jedinstvenu stopu od 10% po svim osnovicama. Održavanje obavezne rezerve u EUR se vrši izdvajanjem iznosa od 5% vrijednosti obračunate obavezne rezerve u EUR valuti na računima rezervi u EUR, dok se iznos od 95% obračunate obavezne rezerve u EUR izdvaja i održava u KM protuvrijednosti na računima rezervi u KM.

U 2023. godini osnovicu za obračun obavezne rezerve rezidentnih banaka su činili depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira u kojoj valuti su sredstva bila izražena, a primijenjena stopa obavezne rezerve na osnovicu za obračun obavezne rezerve je iznosila 10%. Obavezna rezerva se izdvajala i održavala u KM.

Iznosi iznad obavezne rezerve su depoziti rezidentnih banaka koje one drže na svojim računima rezervi. Više informacija o primijenjenim stopama naknada po osnovu instrumenta obavezne rezerve Centralne banke u izvještajnim periodima je objavljeno u [napomeni 22](#).

19. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH INSTITUCIJA

Struktura depozita Vlade i ostalih javnih institucija prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Budžetski depoziti institucija BiH	756.999	633.891
Depoziti ostalih domaćih vlada i vladinih institucija	87.770	85.101
Depoziti ostalih javnih institucija	15.295	16.887
Depozitni računi po transakcijama MMF-a	19	17.019
UKUPNO	860.083	752.898

20. REZERVISANJA

Promjene u rezervisanjima su prikazane u sljedećim tabelama:

U hiljadama KM						2024.
	Sudski sporovi	Životno osiguranje	Otpremnine zaposlenim	Jubilarne nagrade	Neiskorišteni godišnji odmor	Ukupno
Na dan 1. januar	300	-	1.419	306	-	2.025
Otpuštanja rezervisanja	-	-	(18)	-	-	(18)
Povećanja u rezervisanjima	1.400	8.060	661	543	654	11.318
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	1.400	8.060	643	543	654	11.300
Plaćeni iznosi	(46)	-	(113)	(47)	-	(206)
Na dan 31. decembar	1.654	8.060	1.949	802	654	13.119

U hiljadama KM						2023.
	Sudski sporovi	Životno osiguranje	Otpremnine zaposlenim	Jubilarne nagrade	Neiskorišteni godišnji odmor	Ukupno
Na dan 1. januar	-	-	860	37	-	897
Otpuštanja rezervisanja	-	-	(15)	-	-	(15)
Povećanja u rezervisanjima	300	-	689	281	-	1.270
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	300	-	674	281	-	1.255
Plaćeni iznosi	-	-	(115)	(12)	-	(127)
Na dan 31. decembar	300	-	1.419	306	-	2.025

Rezervisanja po osnovu primanja zaposlenih

U 2024. godini, pored rezervisanja koja se odnose na rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenim, Centralna banka je izvršila rezervisanja za životno osiguranje za zaposlene i neiskorišteni godišnji odmor zaposlenih. Izradu aktuarskog obračuna za formiranje ovih rezervisanja je izvršio ovlašteni aktuar.

Sudski sporovi

Centralna banka se pojavljuje kao tužena strana u nekoliko sudskih procesa koji proizlaze iz njenog poslovanja. Centralna banka je dodatno formirala rezervisanja za sudske sporove u kojima se pojavljuje kao tužena strana u iznosu od 1.400 hiljada KM na osnovu postojanja neizvjesnosti finalnog ishoda sudskih sporova u 2024. godini (2023: rezervisanja za sudske sporove su iznosila 300 hiljada KM).

Preuzete obaveze

Na datume izvještavanja, Centralna banka nema ugovorenih obaveza koje nisu priznate.

21. OSTALE OBAVEZE

Struktura ostalih obaveza data je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obaveze za raspodjelu dijela dobiti u budžet BiH (napomena 31)	244.307	64.319
Dobavljači	2.471	1.527
MMF-ovi računi broj 1 i 2 (napomena 36)	2.271	2.203
Obračunate, a nefakturisane obaveze	937	92
Depoziti Svjetske banke	191	251
Ostale razne finansijske obaveze	68	31
Ukupno ostale finansijske obaveze	250.245	68.423
Nefinansijske obaveze po raznim osnovama	205	215
Naplaćeni i odloženi prihodi	42	31
Ukupno ostale nefinansijske obaveze	247	246
UKUPNO	250.492	68.669

22. NETO KAMATNI PRIHODI

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
Kamatni prihodi po osnovu:		
Depozita kod inostranih banaka (napomena 8)	227.173	249.220
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 10)	221.908	69.366
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku (napomena 12)	11.858	11.912
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	240	189
Ukupno	461.179	330.687
Kamatni rashodi po osnovu:		
Depozita rezidentnih banaka	(14.557)	(9.842)
Efekata negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 10)	-	(4.427)
Ukupno	(14.557)	(14.269)
Neto kamatni prihodi	446.622	316.418

22. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Ukupni kamatni i srodni prihodi i rashodi po klasama kamatonosnih finansijskih instrumenta su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
1. Finansijska imovina po amortizovanom trošku		
<i>Kamatni prihodi po osnovu:</i>		
Depozita kod inostranih banaka	227.173	249.220
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku	11.858	11.912
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	240	189
Ukupno	239.271	261.321
2. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Kamatni prihodi	221.908	69.366
Efekti negativnih kamatnih stopa	-	(4.427)
Ukupno	221.908	64.939
3. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku		
Kamatni rashodi po osnovu depozita rezidentnih banaka	(14.557)	(9.842)
Ukupno	(14.557)	(9.842)
Neto kamatni prihodi	446.622	316.418

Osnovicu za obračun rashoda od kamata na depozite rezidentnih banaka generiše ukupan iznos depozita rezidentnih banaka na računima rezervi tokom desetodnevnog obračunskog perioda, koji se sastoji od iznosa sredstava obavezne rezerve i iznosa sredstava iznad obavezne rezerve.

Kako je objavljeno u [napomeni 18](#), primjena novog okvira obavezne rezerve od 1. januara 2024. godine propisuje obavezu rezidentnim bankama da izdvajaju i održavaju obaveznu rezervu u KM i EUR valuti, na računima rezervi u KM i u EUR valuti.

U periodu 1.1. - 31.12.2024. godine, Centralna banka obračunava i isplaćuje naknadu rezidentnim bankama po utvrđenim stopama naknada na sredstva obaveznih rezervi u KM odnosno na sredstva obaveznih rezervi u EUR. Centralna banka primjenjuje nultu stopu naknade na sredstva iznad obaveznih rezervi rezidentnih banaka nezavisno od valutnog izdvajanja i održavanja obavezne rezerve.

U periodu 1.1. - 31.12.2023. godine, Centralna banka je obračunavala i isplaćivala naknadu rezidentnim bankama primjenjujući stope naknada na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti odnosno na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom. Centralna banka je obračunavala nultu stopu naknade na sredstva iznad obavezne rezerve rezidentnih banaka.

22. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Naredna tabela prikazuje primijenjene stope naknada Centralne banke tokom izvještajnih perioda:

Osnovica za obračun naknade	Stopa naknade Centralne banke za period	
2024.: Novi okvir obavezne rezerve		
Sredstva obavezne rezerve	1.1. - 31.12.	
<i>Obavezna rezerva u KM na osnovicu u domaćoj valuti</i>	0,50%	
<i>Obavezna rezerva u EUR na deviznu osnovicu</i>	0,30%	
Sredstva iznad obavezne rezerve	0,00%	
2023.: Prethodno važeći okvir obavezne rezerve		
Sredstva obavezne rezerve	1.1. - 30.6.	1.7. - 31.12.
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,25%	0,50%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	0,10%	0,30%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	0,10%	0,30%
Sredstva iznad obavezne rezerve	0,00%	0,00%

Kamatni rashodi po osnovu depozita rezidentnih banaka uključuju rashode po osnovu sredstava obaveznih rezervi u iznosu od 14.557 hiljada KM za 2024. godinu (2023. godina: Kamatni rashodi po osnovu depozita rezidentnih banaka su uključivali rashode po osnovu sredstava obaveznih rezervi u iznosu od 9.842 hiljade KM).

Više informacija vezano za politiku obavezne rezerve Centralne banke objavljeno je u [napomeni 18](#).

Naredna tabela prikazuje iznose kamatnih prihoda na depozite kod inostranih banaka sa analitičkim prikazom pripadajućih iznosa u zavisnosti od tipa oročenja:

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
Kamatni prihodi		
Oročeni depoziti	189.430	214.020
Depoziti po viđenju	37.743	35.200
Ukupno	227.173	249.220

23. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
Prihodi od naknada i provizija po osnovu:		
Usluga za rezidentne banke	21.589	20.465
Usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	1.584	1.480
Ukupno	23.173	21.945
Rashodi od naknada i provizija po osnovu:		
Čuvanja i ostalih rashoda za dužničke instrumente	(935)	(499)
Transakcija sa bankama u inostranstvu	(31)	(32)
Ostalih rashoda od naknada i provizija	(4)	(3)
Ukupno	(970)	(534)
Neto prihodi od naknada i provizija	22.203	21.411

Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija prema utvrđenim tarifama za svoje usluge ([napomena 3.9](#)). Prihodi od naknada i provizija za rezidentne banke se dominantno generišu po osnovu transakcija u sistemu bruto poravnanja u realnom vremenu i u žiro kliring sistemu. Više informacija o funkcionisanju platnih sistema je objavljeno u [napomeni 37](#).

24. NETO REALIZOVANI (GUBICI) OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENTATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
Realizovani dobiti	37	-
Realizovani gubici	(6.056)	(22.487)
UKUPNO	(6.019)	(22.487)

Odgovarajući iznosi realizovanih dobitaka po osnovu otpuštanja rezervacija za očekivane kreditne gubitke za prodate dužničke instrumente su prikazani u [napomeni 6.1.1](#).

25. NETO DOBICI / (GUBICI) OD KURSNIH RAZLIKA

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
Nerealizovani dobiti od kursnih razlika	6.378	1.930
Nerealizovani (gubici) od kursnih razlika	(1.750)	(2.218)
Neto nerealizovani dobiti / (gubici) od kursnih razlika	4.628	(288)
Realizovani dobiti od kursnih razlika	2.376	86
Realizovani (gubici) od kursnih razlika	(210)	-
Neto realizovani dobiti od kursnih razlika	2.166	86
UKUPNO	6.794	(202)

26. NETO UMANJENJA / POVEĆANJA VRIJEDNOSTI NA FINANSIJSKU IMOVINU

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovu umanjenja vrijednosti na depozite kod inostranih banaka	(674)	193
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovu umanjenja vrijednosti na specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-
Neto (povećanja) po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(1.647)	(99)
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovu umanjenja vrijednosti na dužničke instrumente po amortizovanom trošku	(161)	6
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovu umanjenja vrijednosti na ostalu finansijsku imovinu	-	-
UKUPNO	(2.482)	100

Više informacija o iznosima ukupnih dobitaka i gubitaka po osnovu otpuštanja i povećanja očekivanih kreditnih gubitaka u izvještajnim periodima je objavljeno u [napomeni 6.1.1.](#)

27. OSTALI PRIHODI

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
Prihod od dividende po osnovu dionica BIS-a (napomena 16)	940	721
Neto efekti usklađivanja vrijednosti numizmatičkih zbirki	289	29
Ostali razni prihodi	124	43
UKUPNO	1.353	793

Tokom 2024. godine Centralna banka je primila dividendu po osnovu dionica BIS-a u iznosu od 940 hiljada KM (2023: 721 hiljada KM).

28. TROŠKOVI OSOBLJA

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
Plate	15.666	12.530
Doprinosi i druge naknade na plate	8.729	6.972
Ostala primanja zaposlenih	3.229	2.086
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja zaposlenih	732	531
Ukupno	28.356	22.119
Neto povećanja u rezervisanjima po osnovu MRS-a 19 (napomena 20)	9.900	955
UKUPNO	38.256	23.074

28. TROŠKOVI OSOBLJA (NASTAVAK)

Troškovi osoblja uključuju 5.378 hiljada KM (2023: 4.249 hiljada KM) obaveznih doprinosa za penziono osiguranje plaćenih javnim zavodima za penziono osiguranje u BiH. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate.

Ostala primanja zaposlenih uglavnom čine troškovi po osnovu naknada za topli obrok, prevoz i regres.

Prosječan broj zaposlenih iznosi 357 za 2024. godinu (2023: 353).

Za obračun rezervisanja po osnovu MRS-a 19 korištena je diskontna stopa od 3% u 2024. godini (2023: 4%). Više informacija o dodatnim vrstama rezervisanja koje su urađene u 2024. godini je objavljeno u [napomeni 20](#).

29. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
Troškovi održavanja platnih sistema	1.825	1.794
Troškovi IT infrastrukture	1.078	1.049
Režijski troškovi	1.017	935
Troškovi pristupa zvaničnim servisima	831	794
Troškovi održavanja dugoročne imovine	601	608
Ostali administrativni i operativni troškovi	4.372	2.320
UKUPNO	9.724	7.500

30. TROŠKOVI PROIZVODNJE NOVČANICA I KOVANICA

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica	2.764	1.950
Troškovi proizvodnje i dizajna kovanica	2.508	2.454
UKUPNO	5.272	4.404

31. RASPODJELA GODIŠNJE NETO DOBITI

Raspodjela godišnje neto dobiti Centralne banke vrši se u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci.

Odredbama Zakona o Centralnoj banci definisani su kriteriji raspodjele godišnje neto dobiti, po kojima Centralna banka usmjerava 60% tekuće dobiti na račun institucije zadužene za budžet BiH, ukoliko zadovolji kriterij da iznos početnog kapitala i generalnih rezervi (zadržane dobiti) bude jednak 5,000% ukupnog iznosa monetarne pasive. Nakon što se zadovolji uslov da iznos početnog kapitala i generalnih rezervi (zadržane dobiti) bude jednak 5,000% ukupnog iznosa monetarne pasive, preostali iznos neto dobiti se umanjuje za neto nerealizovani dobitak koji se raspodjeljuje na račun rezervi za nerealizovane dobitke i na tako utvrđeni iznos se primijenjuju navedeni zakonski propisani procentualni odnosi za raspodjelu.

31. RASPODJELA GODIŠNJE NETO DOBITI (NASTAVAK)

Odnos početnog kapitala i generalnih rezervi (zadržane dobiti) prije raspodjele neto dobiti u 2024. godini iznosi 4,995% (2023: 3,889%). Odlukom Upravnog vijeća i u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci iznos od 794 hiljade KM ostvarene neto dobiti za 2024. godinu raspoređuje se u generalne rezerve (zadržanu dobit) čime je prvo zadovoljen zakonski uslov da iznos početnog kapitala i generalnih rezervi (zadržane dobiti) bude jednak 5,000% ukupnog iznosa monetarne pasive. Preostali iznos neto dobiti se umanjuje za 4.628 hiljada KM po osnovu neto nerealizovanih dobitaka proizašlih iz kursnih razlika čime se formira iznos neto dobiti koji je predviđen za raspodjelu. Od preostale neto dobiti za 2024. godinu u iznosu od 407.178 hiljada KM, 60% raspoređuje se u budžet BiH u iznosu od 244.307 hiljada KM, a 40% raspoređuje se u generalne rezerve (zadržanu dobit) u iznosu od 162.871 hiljada KM (2023.: Neto dobit za 2023. godinu u iznosu od 278.261 hiljade KM je bila alocirana u generalne rezerve u ukupnom iznosu od 213.942 hiljade KM i u budžet BiH u iznosu od 64.319 hiljada KM).

2024.**Prije raspodjele dobiti**

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	16.274.693
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	812.941
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,995%

Raspodjela dobiti

	(u hiljadama KM)
Neto dobit prije raspodjele	412.600
Prva raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	794
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) poslije prve raspodjele	813.735
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	5,000%

	(u hiljadama KM)
Neto dobit poslije prve raspodjele	411.806
Neto nerealizovani dobiti po osnovu kursnih razlika	4.628
Neto dobit za raspodjelu	407.178
Raspodjela dobiti u budžet BiH	244.307
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	162.871

Ukupna raspodjela neto dobiti za 2024. godinu	(u hiljadama KM)
Raspodjela dobiti u budžet BiH	244.307
<i>Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)</i>	<i>163.665</i>
<i>Prenos neto nerealizovanih dobitaka u rezerve za nerealizovane kursne razlike</i>	<i>4.628</i>
Raspodjela dobiti u kapital Centralne banke	168.293
Ukupno	412.600

Nakon raspodjele dobiti

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	16.274.693
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	976.606
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	6,001%

31. RASPODJELA GODIŠNJE NETO DOBITI (NASTAVAK)**2023.****Prije raspodjele dobiti**

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	15.401.241
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	598.999
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	3,889%

Raspodjela dobiti

	(u hiljadama KM)
Neto dobit prije raspodjele	278.261
Prva raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	171.063
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) poslije prve raspodjele	770.062
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	5,000%

	(u hiljadama KM)
Neto dobit poslije prve raspodjele	107.198
Raspodjela dobiti u budžet BiH	64.319
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	42.879

	(u hiljadama KM)
Ukupna raspodjela neto dobiti za 2023. godinu	278.261
Raspodjela dobiti u budžet BiH	64.319
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	213.942
Ukupno	278.261

Nakon raspodjele dobiti

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	15.401.241
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	812.941
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	5,278%

32. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Početni kapital	25.000	25.000
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	45.354	(6.471)
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	140.295	73.530
Rezerve za nerealizovane kursne razlike	4.628	-
Ostale rezerve	31.300	31.300
Generalne rezerve (zadržana dobit)	951.606	787.941
Ukupno rezerve	1.173.183	886.300
UKUPNO	1.198.183	911.300

Početni kapital

Početni kapital predstavlja nominalni kapital koji je prema Zakonu o Centralnoj banci uplaćen 12. juna 1998. godine.

Rezerve fer vrijednosti

Rezerve fer vrijednosti se odnose na:

- Rezerve fer vrijednosti za dužničke instrumente i monetarno zlato i predstavljaju kumulativne nerealizovane dobitke i gubitke koji nastaju zbog promjena tržišne vrijednosti ovih finansijskih instrumenata tokom njihovog držanja.
- Rezervacije za očekivane kreditne gubitke i odnose se na dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Za više informacija pogledati [napomenu 6.1.1.](#)

Rezerve za nerealizovane kursne razlike

Rezerve za nerealizovane kursne razlike odnose se na neto nerealizovane dobitke ostvarene po osnovu kursnih razlika.

Ostale rezerve

Ostale rezerve se odnose na:

- Rezerve od donacija u iznosu od 3.497 hiljada KM po osnovu novčanih donacija primljenih od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 12. juna 1998. godine. Status ovih rezervi je regulisan Odlukom Upravnog vijeća Centralne banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Pravo raspolaganja rezervama od donacija je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke.
- Sredstva primljena u skladu sa Sporazumom o sukcesiji bivše Jugoslavije u iznosu od 27.803 hiljade KM i odnose se na dionice BIS-a (pogledati [napomenu 16](#)).

Generalne rezerve (zadržana dobit)

Generalne rezerve (zadržana dobit) čini akumulirana nedistribuirana dobit Centralne banke od početka njenog rada, 11. augusta 1997. godine. Status generalnih rezervi (zadržane dobiti) je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke. Generalne rezerve (zadržana dobit) se primarno koriste za alokaciju godišnje neto dobiti ili pokriće godišnjeg neto gubitka Centralne banke, kako je propisano Zakonom o Centralnoj banci.

Na dan 31. decembar 2024. godine došlo je do rasta kapitala u odnosu na dan 31. decembar 2023. godine. Rast kapitala primarno je ostvaren dijelom godišnje neto dobiti koja je alocirana u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci kao i pozitivnim neto promjenama fer vrijednosti za monetarno zlato i dužničke instrumente. Kako je objavljeno u [napomeni 3.13](#), poduzete aktivnosti s ciljem prilagođavanja uslovima u okruženju u kojem Centralna banka investira devizne rezerve značajno su poboljšale finansijske performanse Centralne banke za 2024. godinu.

33. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvještaja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Depoziti u stranoj valuti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja (napomena 8)	3.575.469	4.744.565
Depoziti u stranoj valuti po viđenju (napomena 8)	1.547.796	1.811.641
Gotovina u stranim valutama (napomena 7)	525.980	455.191
Specijalna prava vučenja u MMF-u (napomena 9)	4.771	2.073
Žiro računi (napomena 13)	1.081	642
Ukupno	5.655.097	7.014.112
Umanjenje vrijednosti	(1.883)	(1.486)
UKUPNO	5.653.214	7.012.626

Promjene u očekivanim kreditnim gubicima na novac i novčane ekvivalente su date u nastavku:

U hiljadama KM	2024.	2023.
Na dan 1. januar	1.486	1.752
Depoziti u stranoj valuti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	320	(287)
Depoziti u stranoj valuti po viđenju	77	21
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-
Na dan 31. decembar	1.883	1.486

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Centralna banka u okviru svog redovnog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim licima. Imajući u vidu da je Centralna banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, transakcije koje se odvijaju u okviru redovnih operacija Centralne banke sa državom i institucijama BiH predstavljaju transakcije sa povezanim licima. U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka djeluje kao agent države i drugih institucija BiH. Centralna banka prima depozite od države i drugih javnih agencija koje je odredilo Predsjedništvo BiH i djeluje striktno u ime i po nalogu deponenta.

Transakcije sa državom i institucijama BiH prikazane su u slijedećim tabelama:

U hiljadama KM**Na dan****31. decembar 2024. godine**

	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	37	-	3	40
UKUPNO	37	-	3	40
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	484.581	1.353	290.341	776.275
Obaveze za raspodjelu dijela dobiti u budžet BiH	244.307	-	-	244.307
Ostale obaveze	-	-	9	9
UKUPNO	728.888	1.353	290.350	1.020.591

U hiljadama KM**Na dan****31. decembar 2023. godine**

	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	55	-	3	58
UKUPNO	55	-	3	58
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	442.770	68	244.938	687.776
Obaveze za raspodjelu dijela dobiti u budžet BiH	64.319	-	-	64.319
Ostale obaveze	-	-	94	94
UKUPNO	507.089	68	245.032	752.189

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Ostvareni prihodi sa državom i institucijama BiH su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2024.	2023.
Prihodi od naknada i provizija		
Ministarstvo finansija i trezora BiH	98	111
Uprava za indirektno oporezivanje BiH	43	30
Agencija za osiguranje depozita BiH	3	13
UKUPNO	144	154

U obavljanju funkcija bankara, depozitara i fiskalnog agenta propisanih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka također vodi odgovarajuće računovodstvene evidencije i izvršava transakcije za državu i institucije BiH koji se vode u poslovnim knjigama Centralne banke vanbilansno. Više informacija o ovim vanbilansnim evidencijama prikazano je u [napomenama 35](#) i [36](#).

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

U skladu sa MRS-om 24, povezanim licima se smatraju članovi ključnog rukovodstva, bliski članovi porodica članova ključnog rukovodstva i društva pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem članova ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica.

Ukupne naknade članovima ključnog rukovodstva u 2024. godini iznose 1.504 hiljade KM, od čega se 940 hiljada KM odnosi na plate i ostale naknade, a 564 hiljade KM na poreze i doprinose (u 2023. godini ukupan iznos od 1.165 hiljada KM odnosio se na plate i ostale naknade u iznosu od 727 hiljada KM, a 438 hiljada KM na poreze i doprinose).

35. VANBILANSNI DEPOZITI

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inostranih vlada i finansijskih organizacija i institucija. Kako ovi računi nisu niti imovina niti obaveze Centralne banke, oni nisu uključeni u izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke.

Vanbilansni depoziti sadrže devizne račune vlada i vladinih institucija BiH i javnih agencija, za koje Centralna banka djeluje kao agent, kao i devizne račune rezidentnih banaka.

35. VANBILANSNI DEPOZITI (NASTAVAK)

Vanbilansni depoziti se sastoje od:

U hiljadama KM	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Depoziti Vijeća ministara BiH za budžet institucija BiH	316.379	304.440
Depoziti Vijeća ministara BiH za servisiranje vanjskog duga BiH	10.462	10.294
Ostali depoziti Vijeća ministara BiH	392	298
Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovu sukcesije	53	48
Ukupno	327.286	315.080
Sredstva Agencije za osiguranje depozita BiH	2.042	589
Ukupno	2.042	589
Budžetski depoziti entitetskih vlada-Federacija BiH	1	-
Ukupno	1	-
Depozitni računi rezidentnih banaka	19.315	21.035
Depoziti – penzije iz Njemačke	-	237
Ukupno	19.315	21.272
UKUPNO	348.644	336.941

Ministarstvo finansija i trezora BiH je institucija koja djeluje u ime Vijeća ministara BiH i države u upravljanju i koordinaciji depozitima kako je prikazano u tabeli. Na dan 31. decembar 2024. godine ova sredstva ukupno iznose 327.286 hiljada KM (2023: 315.080 hiljada KM).

Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire

Centralna banka je omogućila Agenciji za osiguranje depozita BiH da investira u vrijednosne papire otvarajući račun (gotovinski račun i račun za čuvanje vrijednosnih papira) koji glasi na Centralnu banku. Sve transakcije na ovom računu odvijaju se između Agencije za osiguranje depozita BiH i njenog Asset Managera. Centralna banka za navedeni račun ne obračunava kamatu.

36. ČLANSTVO BIH U MMF-u

U skladu sa potpisanim sporazumima između BiH i MMF-a, Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Obavljajući funkciju fiskalnog agenta u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine, Centralna banka ni na koji način nije obavezna plaćati bilo koji dug BiH niti joj se može pripisati plaćanje takvog duga niti se njene devizne rezerve na bilo koji način mogu smatrati garancijom za plaćanje takvog duga. Centralna banka djeluje u ime Bosne i Hercegovine u njenim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obaveze vezane uz članstvo.

Centralna banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvještaju o finansijskom položaju. Centralna banka također obezbjeđuje usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdatih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkup obaveza, a koji su evidentirani u vanbilansnoj evidenciji.

36. ČLANSTVO BIH U MMF-u (NASTAVAK)

Specijalna prava vučenja u MMF-u su sredstva po viđenju denominovana u SDR-u na računu otvorenom kod MMF-a za Bosnu i Hercegovinu. Centralna banka drži specijalna prava vučenja kao dio svoje funkcije upravljanja deviznim rezervama. Ova sredstva su kamatonosna za Centralnu banku.

MMF-ov račun broj 1 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji se koristi za transakcije sa MMF-om vezane za korištenje i otplatu MMF-ovih kredita. MMF-ov račun broj 2 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji koristi MMF za račune i administrativne isplate u KM na teritoriji Bosne i Hercegovine. Ovi računi su dio obaveza Centralne banke i iskazani su u KM.

Kvota je specifična vrsta imovine koja predstavlja uplatu za članstvo BiH u MMF-u i koja je denominovana u SDR-u. Kvota predstavlja glasačko pravo BiH u MMF-u, ograničenja za pristup finansijskim izvorima MMF-a i udio BiH u alokaciji SDR-a, koja su obračunska jedinica MMFa.

Vrijednosne papire izdaje Ministarstvo finansija i trezora BiH i one se zamjenjuju za KM. Ovi vrijednosni papiri su unovčivi na zahtjev MMF-a.

Alokacija SDR-a je također kamatonosna. Ministarstvo finansija i trezora BiH plaća kamatu na alokaciju specijalnih prava vučenja.

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. april), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem kursu SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja uključena su u prikazanim stanjima računa.

Centralna banka koristi neto metod u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, kako je prikazano narednom tabelom:

U hiljadama KM

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Kvota	650.858	631.516
Specijalna prava vučenja u MMF-u	4.771	2.073
UKUPNO IMOVINA	655.629	633.589
MMF-ov račun br. 1	1.627	1.579
MMF-ov račun br. 2	644	624
Vrijednosni papiri	953.711	1.291.461
Alokacija SDR	1.018.667	988.395
Obračunata kamata na alokaciju SDR	5.663	6.867
Računi plativih troškova	2.004	5.710
UKUPNO OBAVEZE	1.982.316	2.294.636
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	1.326.687	1.661.047

Kvota BiH u MMF-u iznosi 265.200 hiljada SDR na datume izvještavanja. Kvota ne donosi kamatu.

37. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je uspostavila sisteme preko kojih se obavljaju međubankarska plaćanja u KM u BiH.

Sistemi međubankarskog kliringa i poravnanja su od januara 2001. godine organizovani kroz dva platna sistema čiji je vlasnik i kojima upravlja Centralna banka. To su: sistem bruto poravnanja u realnom vremenu („BPRV“) i žirokliring sistem („ŽK“).

BPRV sistem je sistem preko kojeg se vrši poravnanje platnih naloga u realnom vremenu, a preko računa za poravnanje koje učesnici imaju otvorene kod Centralne banke. Učesnici u sistemu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa i Centralna banka. Poravnanje se smatra konačnim i neopozivim u trenutku kada je račun za poravnanje banke nalagodavca zadužen, te za isti iznos odobren račun za poravnanje banke primaoca u BPRV. Kroz sistem se izvršavaju transakcije iznad 10 hiljada KM, a za niže iznose je opcionalno korištenje.

ŽK sistem je sistem međubankarskog kliringa (bilateralni i multilateralni) za transakcije u iznosu manjem ili jednakom 10 hiljada KM. Poravnanje neto pozicija učesnika ŽK sistema se vrši preko računa za poravnanje u BPRV, kao i poravnanje transakcija pravnih lica koji su u funkciji obračunskih agenata kao što su npr. operatori kartičnog poslovanja. Učesnici u sistemu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa, a koje su učesnici u sistemu BPRV, kao i Centralna banka. Sistem je usklađen sa standardom SEPA-e, tj. ISO 20022. Kliring platnih naloga svih učesnika ŽK sistema izvršava se utvrđivanjem neto pozicije svakog pojedinačnog učesnika kao rezultat obračuna svih potraživanja i dugovanja učesnika za svaki klirinški ciklus.

U cilju ravnomjernije raspodjele naloga u toku dana, te stimulisanja banaka učesnica u platnim sistemima za brže izvršavanje naloga clijenata, Centralna banka je u toku 2024. godine izvršila izjednačavanje tarife za naloge koji se izvršavaju u ŽK sistemu odnosno BPRV sistemu na jedinstvenu cijenu po nalogu.

Kreditni rizik

Svaki učesnik platnih sistema je dužan imati obezbijeđena sredstva na računu za poravnanje prije poravnanja platnih naloga u BPRV.

U skladu sa ulogom Centralne banke, a kako je definisano Zakonom o Centralnoj banci, Centralnoj banci nije dozvoljeno kreditirati učesnike BPRV i ŽK sistema s ciljem obezbjeđivanja likvidnosti u sistemu na bilo koji način.

Operativni rizik

U cilju minimiziranja operativnog rizika nesmetanog funkcionisanja platnih sistema, izdata su Operativna pravila za BPRV i ŽK sisteme, kao prateće Odluke koje određuju minimalne standarde sigurnosti za funkcionisanje sistema.

Važeći sigurnosni ciljevi, politike i procedure imaju svrhu da obezbijede sigurnosne mjere i karakteristike. Sistemi i mreže funkcionišu u skladu sa uspostavljenim ciljevima i politikama. Sigurnosni ciljevi i politike se periodično pregledavaju. Od svakog učesnika se također zahtijeva da posjeduje određene sigurnosne mjere i kontrole za izvršavanje plaćanja.

Centralna banka je definisala sljedeće procedure za poravnanja u slučaju nepredviđenih situacija:

- **Planovi i mjere za nepredviđene situacije:** u slučaju prekida u redovnom funkcionisanju platnog sistema i sistema za poravnanje ili nekog drugog nepredviđenog događaja, Centralna banka je definisala mjere za nepredviđene situacije kako bi obezbijedila kontinuitet u funkcionisanju pouzdanih, ispravnih i zakonitih platnih transakcija u platnom sistemu i sistemu za poravnanje.
- **Rezervni sistem na primarnoj lokaciji i DR lokacija:** Centralna banka je osim primarne lokacije za platne sisteme, na kojoj postoje redudantni sistemi (u slučaju pada jednog, prelazi se na drugi sistem na primarnoj lokaciji), uspostavila i funkcionalan DR (Disaster Recovery) sistem na lokaciji Glavne banke Republike Srpske Centralne banke u Banjoj Luci.

37. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA (NASTAVAK)

Nadgledanje i razvoj platnih sistema

Centralna banka primjenjujući principe i odgovornosti definisane „Principima za infrastrukturu finansijskog tržišta“ koje je donio Odbor za platni sistem i sistem poravnanja BIS-a (CPSS) i Međunarodna organizacija komisija za vrijednosne papire (IOSCO) vrši konstantan monitoring i periodičnu procjenu funkcionisanja platnih sistema u odnosu na usvojene principe. Aktivnostima procjene usklađenosti platnih sistema, te monitoringom sistema se podstiče sigurnost i efikasnost funkcionisanja platnih sistema i nesmetano obavljanje međubankarskog platnog prometa u BiH, te na taj način Centralna banka direktno potpomaže održavanje finansijske stabilnosti u BiH.

Također, Centralna banka kroz razvojnu funkciju platnih sistema aktivno učestvuje u pripremnim i fazama implementacije koje se odnose na inovacije u platnim sistemima i analizira njihov uticaj na ekonomiju BiH, te uticaj na ciljeve javne politike sigurnih i efikasnih platnih sistema.

38. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Na sjednici Upravnog vijeća održanoj 27. decembra 2024. godine, guvernerka Centralne banke, uz odobrenje Upravnog vijeća, je imenovala dr. Emira Kurtića za viceguvernera Centralne banke na mandatni period od četiri godine, počevši od 1. januara 2025. godine.

Tokom 2025. godine, Centralna banka je obaviještena o pitanju izvršenja odluke Arbitražnog vijeća u Vašingtonu kojom je BiH kao tužena strana obavezana da tužiteljima Viaduct d.o.o. Portorož izvrši plaćanje naknade štete sa pripadajućim kamatama i advokatskim troškovima, kao i sa namjerom tužitelja da će pokrenuti postupke izvršenja od nadležnih organa širom BiH, uključujući i nekretnine Centralne banke. Arbitražni postupak se vodio duži niz godina i rezultirao je donošenjem arbitražne odluke na teret BiH. Centralna banka nije bila strana u postupku niti je imala saznanja o mogućnosti da se eventualna naplata potraživanja iz arbitražnog postupka može usmjeriti prema imovini Centralne banke.

Dana 7. februara 2025. godine, Centralna banka je od strane tužitelja obaviještena da po osnovu pravosnažne arbitražne odluke upućenog prema nadležnim sudovima u BiH predlaže naplatu svojih potraživanja od BiH i Centralne banke odnosno zapljenu i prodaju nekretnina Centralne banke u Banjoj Luci, Mostaru i Brčko Distriktu. Dana 11 marta 2025 godine, Općinski sud u Mostaru je donio nepravomoćno rješenje o prihvatanju ovog prijedloga za objekat Centralne banke u Mostaru koje je Centralna banka zaprimila 13. marta 2025. godine. Centralna banka je putem javnog pravobranilaštva izjavila žalbu protiv ovog rješenja dana 21. marta 2025. godine.

Na datum odobrenja finansijskih izvještaja, način izvršenja arbitražne odluke nije određen uslijed nepostojanja pravosnažnih sudskih odluka i nije moguće pouzdano ocijeniti konačan ishod spora, ali Centralna banka smatra da ne postoje pravni osnovi za naplatu iz njene imovine i u skladu s tim, ne očekuje odlive ekonomskih koristi po ovom osnovu.

Osim gore navedenih, u periodu između 31. decembra 2024. godine i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.